

Hamburg Programı (*)

Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin Temel İlkeler Programı

28 Ekim 2007 tarihinde SPD'nin Hamburg Federal Kurultayı'nda kabul edilmiştir.

Yayımlayan:

Almanya Sosyal Demokrat Partisi Merkez Yönetim Kurulu

Willy-Brandt-Haus, 10963 Berlin

1. basım 11-2007

Ürün no.: 3000085

İçindekiler

Önsöz

Giriş

1. İçinde yaşadığımız zaman
2. Temel değerlerimiz ve temel görüşlerimiz
3. Hedeflerimiz ve siyasetimiz
 - 3.1. Barışçı ve adil bir dünya
 - 3.2. Sosyal ve demokratik bir Avrupa
 - 3.3. Dayanışmacı yurttaşlar toplumu ve demokratik devlet
 - 3.4. Kadın-erkek eşitliği
 - 3.5. Sürdürülebilir ilerleme ve niteliksel büyüme
 - 3.6. Herkese iyi bir iş
 - 3.7. Koruyucu sosyal devlet
 - 3.8. Daha iyi bir eğitim, çocuk dostu bir toplum, güçlü aileler
4. Yolumuz

Dizin

Önsöz

21. yüzyılda sosyal demokrasi

Aralık 1999 tarihinde Berlin'de yapılan kurultay, Berlin Programı kabul edildikten on yıl sonra, bir komisyonu SPD'nin temel ilkelerini içeren bir program hazırlamakla görevlendirmiştir. SPD uzun süre muhalefette kaldıktan sonra yeniden Almanya'nın yönetiminde sorumluluk üstlenmişti. Program ilkelerinin çağdaşlaştırılması bu yüzden bazılarının istediği, bazılarının ise korktuğu bir konu haline gelmişti. Gelgelelim açık sınırlar ve sosyal riskler karşısında çağdaş çözümlerin bulunmasının gerekli olduğu konusunda herkes hemfikir.

Yeni temel ilkeler programımızda yer alacak olan ilkelerin tartışılması SPD için yararlı olmuştur. 2006 yılında program çalışmamızın tamamlama evresini başlattığımızdan beri SPD'nin diyaloga açık ve diyalogun platformu olduğunu, Sosyal Demokrat Parti'nin geleceğini tepeden inme bir biçimde değil, toplumun içinden yola çıkarak, tartışarak belirleyebildiğimizi kanıtladık. Daha önce hiç bir Alman partisinin programı bu kadar kapsamlı, demokratik bir katılım ile oluşmamıştı. Böylece yeni standartlar koyduk, çünkü 21. yüzyılın başındaki yol ayırımlarında verilecek olan kararların SPD için de, toplumumuz için de özel bir öneme sahip olduğunu biliyoruz.

Geçtiğimiz yıllarda sık sık iklim değişikliği, barış siyasetimizle, sermaye piyasalarının düzenlenmesi, sosyal devletin yenilenmesi ya da iyi bir işe olanak sağlanmasında dönemin sorunlarını yakaladık.

Devletin etkin olması gerektiği, demokrasinin çaresizliğe tahammülü olmadığı, etkilemenin ve düzenlemenin tahammül etmekten yeğ olduğu yönündeki temel varsayımlarımız giderek daha çok kabul görüyor. Sosyal demokrasinin değerleri ve hedefleri toplumumuzda bugün geniş destek buluyor. Hamburg Programımız, programın zorunlu olarak

pratikte çelişeceğini düşünenleri haksız çıkardığı gibi, hükümet sorumluluğunun sadece pragmatizme izin vereceğini düşünenleri de haksız çıkarmıştır. Yeni sosyal demokrat temel ilkeler programı özlü görüşler, net rotalar ve denetlenebilir görevler içermektedir. Bununla birlikte sık sık daha geniş bir perspektifle zamanımızın büyük temel sorunlarına bakarak, özellikle de yeni başlayan yüzyılın tüm insanlara barış ve refah mı getireceği, yoksa acımasız pay alma savaşlarına ve zincirden boşanmış şiddete mi yol açacağı yollu en esaslı sorunu dikkate almıştır.

Sürdürülebilir ilerlemenin ve sosyal adaletin küresel çağda nasıl sağlanabileceği sorularına yanıt getirmekteyiz. Almanya'da ve Avrupa'da birlikte siyaset arenasında bu yolda mücadelemizi vereceğiz.

Kurt Beck, SPD Başkanı

(*) SPD Kurultayları, kurultayın yapıldığı kentin adıyla anılmaktadır.

Giriş

21. yüzyılda ilerleme ve adalet

Geleceğimiz yeni olanaklara da, yeni tehlikelere de açıktır.

Bu nedenle ilerlemeye ve sosyal adalete ancak demokratik mücadele ile ulaşılır. İnsanlara karşı yükümlülüğü olan, demokratik sosyalizmin onurlu geleneğini devam ettiren, gerçekçi ve kararlı SPD, 21. yüzyılın dünyasında kalıcı bir barış için, yaşamın ekolojik temellerinin korunması için, özgür, adil ve dayanışmacı bir toplum için, kökenleri ve cinsiyetleri ne olursa olsun tüm insanların eşit olmaları, yoksulluk, sömürü ve korkudan uzak kendi geleceklerini belirleyebilmeleri için üstüne düşen görevleri yerine getirmeye hazırdır.

Barışçı ve adil bir dünya düzeni için uğraşıyoruz. Güçlünün gücünün üstesinden gelebilmek için hukukun gücüne güveniyoruz. Küreselleşmeye vereceğimiz yanıt sosyal bir Avrupa olmalıdır. Halklar, devletler ve kültürler ancak birlikte, ortak güvenlik ve sorumluluk ile, dayanışma içerisinde insanoğlunun ve yerkürenin devamını sağlayabileceklerdir.

Ekonomik dinamizmi, sosyal adaleti ve ekolojik bilinci birleştiren sürdürülebilir bir ilerleme için çalışıyoruz. Niteliksel büyüme ile yoksulluğun ve sömürünün üstesinden gelmek, herkese refah ve iyi bir iş sağlamak, ürkütücü iklim değişimine karşı koymak istiyoruz. Yaşamın ekolojik temelleri gelecek kuşaklar için korunmalı ve yaşam kalitesi artırılmalıdır.

Bu amaçla bilimsel ve teknik ilerlemenin olanaklarını insanlara hizmet edecek bir biçimde kullanmak istiyoruz. Yoksullukla mücadele eden, insanlara kendi geleceklerini belirleyebilmeleri için eşit fırsatlar sunan, yaşamın büyük risklerini sağlam bir biçimde güvence altına alan ve adil bir katılım sağlayan koruyucu sosyal devleti geliştiriyoruz. Kuşakların birlikteliğini ve kadınlarla erkeklerin toplumsal eşitliğini temel alıyoruz. Aileleri destekliyor, özellikle toplumumuzun en zayıf üyelerine karşı sorumluluk duyuyoruz. Herkes için sağlıklı bir yaşam ve iyi bir eğitim istiyoruz. Hiç bir çocuğu geride bırakmak istemiyoruz.

Dayanışmacı yurttaşlar toplumunun gücüne güveniyoruz. Demokratik siyasetin etkisiyle ülkemizde insanların beraberliğini güçlendirmek, insanların kendilerini buraya ait, kendi evinde hissetmelerini olası kılmak istiyoruz. Almanya'da insanların birbirlerinin onuruna, kültürüne ve başarısına saygı göstererek birlikte yaşamalarını, karşımızdakini tanımaya dayalı bir kültürün oluşmasını destekliyoruz. Güvenliği özgürlükten ödün vermeden sağlayan sosyal ve demokratik hukuk devleti için çalışıyoruz.

Değişimin hız kazandığı zamanımızda pek çok insan bir yön, bir perspektif aramaktadır. Tüm toplum kesimlerinden milyonlarca insanın değerlerimizi ve hedeflerimizi benimsediğini biliyoruz. Bu dayanışmacı çoğunluğu sosyal demokrat siyaset için kazanmak istiyoruz.

1. İçinde yaşadığımız zaman

21. yüzyıl tam anlamıyla küresel olan ilk yüzyıldır. İnsanlar dünya çapında birbirine daha önce hiç olmadıkları kadar muhtaçtır. Komünizmin çöküşüyle ülkemizin bölünmüşlüğü ve dünyanın siyasal kamplaşması aşılmıştır. O zamandan beri sanayi devriminden sonraki en köklü tarihsel dönüşümü yaşıyoruz.

Bilim ve teknoloji bu dönüşüme ivme kazandırıyor. Yüzyılımız ya tüm insanlara daha çok refah, adalet ve demokrasi getiren sosyal, ekolojik ve ekonomik ilerlemenin yüzyılı olacak ya da acımasız pay alma savaşlarının ve zincirden boşanmış şiddetin yüzyılı.

En geç, bugünkü gibi altı milyar değil de yakınlarda dokuz milyar insan dünyanın zengin kısmında alışık olduğumuz gibi üretip tüketecekse artık dünya ekolojisi sanayi toplumlarımızın bugünkü yaşam tarzını kaldıramayacaktır. İnsanca yaşam, dünya barışı, hatta gezegenimizde yaşama olanağı tehlikededir. Dünya nüfusunun artan bir kısmı daha şimdiden dünya atmosferinin ısınmasının, çölleşmenin ve su kıtlığının olumsuz etkilerini hissetmektedir. İnsanlar giderek çevre koşullarının açlığa neden olduğu yörelerden dünyanın daha tehlikesiz yerlerine göç etmeye çalışıyorlar. İklim değişimini sınırlamak ve durdurmak bu yüzden 21. yüzyılın en önemli görevlerinden biridir.

Küreselleşmenin çelişkileri

Dünya bütünleşiyor. Dijital iletişim araçları ve diğer teknik yenilikler mekanın ve zamanın anlamını kökten değiştirmiştir. Tarihte ilk kez dünya çapında, insanoğlunun büyük bir kısmının dahil olduğu bir iş bölümü yaşıyoruz. Küreselleşme, sınırların ve pazarların açılması yalnızca teknik yeniliklerin değil, siyasal kararların da sonucudur.

Küreselleşme açlığın, yoksulluğun ve salgınların üstesinden gelme olanağını getirir. Dünya ticareti çok sayıda insana yeni iş ve refah getirir. Fakat küresel kapitalizmin belirleyici özelliklerinden biri de demokrasi ve adalet eksikliğidir aynı zamanda. Böylelikle özgür ve dayanışmacı bir dünyaya giden yolda bir engel oluşturur. Eski adaletsizlikleri körükler, yenilerini yaratır. Bu yüzden ülkemizde, Avrupa'da ve dünyada küresel kapitalizme sosyal bir yanıt verecek olan bir siyaset için mücadele etmekteyiz.

Küresel kapitalizm büyük ölçüde sermaye biriktirmesine karşın bu sermaye yoluyla mutlak bir refah artışına neden olmaz. Zincirden boşanmış finans piyasaları, uzun vadeli sürdürülebilir bir ekonomiye ters beklentiler ve spekülasyonlar yaratır. Hızlı ve yüksek bir rant tek hedef haline geldiğinde sıkça istihdam olanakları yok edilir ve yenilikler engellenir. Sermaye esasen katma değere ve refaha hizmet etmelidir.

Küreselleşme ile dünya giderek tek bir pazar haline geliyor. Ekonomik iktidar dünya çapında hareket eden şirketlerde, bankalarda ve fonlardadır. Çok uluslu şirketler sınır aşırı kâr stratejileri planlamakta, demokratik meşruluğu olan kararlara uymamanın yolunu bulmaktadırlar. En büyük ulus devletler dahi küresel sermayenin yatırımları için yarışan basit birer şirket yerleşim yeri haline dönüşme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Ulus devletler bu yüzden birleşmeli ve etkilerini birlikte artırmalıdır.

Avrupa bu yolu seçmiştir. Sosyal bir Avrupa dünyanın diğer kıtalarına da örnek olabilir.

Dünyada hiç bir zaman bu kadar bilgi bulunmamıştır. Teknik ilerleme inanılmaz bir hız kazandı. Artık ağır bedensel işlerin yerini alacak çözümler var. Tedavisi uzun zamandır mümkün gözükmeyen hastalıkların üstesinden gelebiliyoruz. Ortalama yaşam beklentisi artıyor. Ne var ki bilgiden ve diğer kamusal mallardan her insan yararlanamıyor, çünkü bunlar satılık birer meta haline getiriliyorlar. Birçok ülkede zengin ile yoksul arasındaki mesafe artıyor. Dünya çapında doğa giderek daha fazla tahrip ediliyor.

Sınırlar kalktığına halkların ve kültürlerin barışçı bir biçimde kaynaşmaları için yeni fırsatlar doğar. Fakat dünya bütünleştiği ölçüde yara alma olasılığı da artar. Bazı devletlerin çöktüğünü, anarşinin ve terörizmin yuvalandığını, dinsel ve siyasal köktencilerin dünyayı gelişigüzel iyi ve kötü olarak ikiye ayırdığına tanık oluyoruz.

Devlet dışı, özelleştirilmiş şiddet ve kitle imha silahlarının yayılması yeni tehlikeler doğuruyor. Tüm bunlar barışı tehdit ediyor.

İki korkunç dünya savaşından ve Yahudilere yönelik soykırımdan sonra Avrupa halkları 20. yüzyılda kıtalarını, barışın ve açık sınırların kıtası haline dönüştürdüler. 1989 yılının barışçı devrimleri Avrupa'nın Doğu ile Batı arasındaki bölünmüşlüğü aştı. Almanya'nın birleşmesi tüm ülkemize barış ve demokrasi getirdi.

Yalnızca Almanya'da değil, neredeyse tüm Avrupa'da çoğu insan daha önce hiç görülmemiş bir refahtan ve yaşam kalitesinden faydalanan. Fakat aynı zamanda yurttaşların Avrupa'ya olan güveni sarsılıyor.

Avrupa devletlerinde ve bu arada Almanya'da insanlar daha çok demokrasi, sosyal konulara daha çok duyarlılık, ulusal kimliklere ve kültürel geleneklere daha çok saygı talep ediyor. Avrupa bu yüzden devletlerarası bir anlaşma olmaktan çıkıp, yurttaşlarının sosyal ve demokratik bir ittifakına dönüşmelidir.

Çalışma dünyasında ve toplumda dönüşüm

Sermaye ve meta piyasasından sonra, hizmet ve emek konularında da dünya çapında rekabet başlamıştır. Daha önce hiç olmadığı kadar çok insan küreselleşmeden ve uluslararası rekabetten doğrudan etkilenmektedir. Rusya, Çin ve Hindistan bizim için geleceğin pazarlarıdır.

Ne var ki bu ülkelerin dünya piyasasına katılmalarıyla küresel iş bölümü çerçevesinde istihdam edilebilen insan sayısı da devasa boyutlara ulaşmıştır. Rekabet şiddetlenmektedir.

Güçlü sanayisinden ötürü Almanya küreselleşmeden kazançlı çıkanlar arasındadır. Ne var ki ülkemizde yaşayan herkesin kazanmış olması söz konusu değildir. Çalışanlarımız, işleri iyi olan şirketlerin dahi yurt dışına kaydırıldığına tanık olmaktadır. Anonim fon yöneticileri şirketleri pazar yerinde tüccarın mal alıp satması gibi alıp satmaktadırlar.

Çalışma toplumumuz derin bir dönüşüm içerisindedir. Yenilikler daha hızlı gerçekleşmekte, istihdam çeşitleri çoğalmaktadır. Nitelik ve bilgi giderek önem kazanmakta, yeni yaratıcı meslekler oluşmaktadır. Geleneksel olarak normal sayılan süresiz, çalışma saatleri belirli çalışma tipi geçerliliğini yitirmektedir.

Çok sayıda insanın çalışma hayatı için, bağımlı çalışma, çalışmama, aile emeği ve bağımsız çalışma arasında geçiş yapmaları söz konusudur.

Pek çok insan tarafından zorlama olarak algılanan bu değişimler korkutucu olabilir, fazla gelebilir. Yolda bırakılmaktan, ihmal edilmekten, unutulmaktan – siyasetçiler tarafından da unutulmaktan - korkanlar çoktur. Nitelikleri az olanlar ya da artık genç olmayanlar sık sık çalışma piyasasından dışlanırlar.

Kadınlar çok iyi bir eğitim almışlarsa bile meslekte yükselmek ve geçimini sağlayan bir iş bulmak konularında eşit olanaklardan henüz epey uzaktırlar. İşi olan insanlarsa artan baskıdan, şiddetlenen rekabetten ve her zaman işe müsait olma beklentisinden dolayı yaşam kalitelerini tehlikede görürler.

İkinci Dünya Savaşından sonra sosyal demokratlar, sendikalar ve sosyal hareketler mücadeleleriyle Federal Almanya'da büyük ilerlemeler sağlamışlardır. Daha önce olmadığı kadar çok insan kültürel, sosyal ve siyasal hayata katılabilmiş, sosyal güvenlik yüksek bir düzeye ulaşmıştır. Sınırsız küresel kapitalizm bu başarıları tehdit etmektedir. Yoksulluk yeniden artıyor ve yoksul ile zengin arasındaki uçurum – Almanya'da da - derinleşiyor. Özellikle yeni eyaletlerde herkes kendi emeğiyle geçimini sağlayamamaktadır. Pek çok göçmen ailesi ve çocuğunu tek başına büyüten insanlar çocuklarının geleceği için zorlu bir mücadele vermek zorundadırlar. Bazı aileler üç kuşaktır sosyal yardım almaktadırlar. Yoksulluğun kuşaktan kuşağa devam etmesinin başlıca nedenlerinden biri ise Almanya'da eğitimin başka ülkelere göre daha büyük ölçüde köken tarafından belirlenmesidir. Hâlâ herkes aynı ölçüde toplumsal yükselme olanaklarına sahip değildir.

Erkeklerle kadınların toplumsal eşitliğine giden yolda toplumumuz epey mesafe almıştır. Ne var ki eski rol dağılımı tamamen aşılmış da değildir. Hukuksal eşitlik toplumsal eşitlik anlamına gelmez. Özellikle meslek ve çalışma hayatında eski haksızlıklar devam etmektedir. Aile ile meslek arasında uyum sağlama hâlâ daha ezici bir çoğunlukla annelerin görevidir. Kadınlar hâlâ erkeklerden daha az kazanmakta, işini daha çabuk kaybetmekte, daha büyük sıklıkla yoksulluk tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Almanya'da yaşam beklentisi artmaktadır. Bu büyük bir lütuftur: Daha uzun yaşamak, uzun süreler için ikinci planda kalmış olan zevkler, faaliyetler ve eğitim için zaman ayırabilmek demektir. Diğer taraftan toplumun yardımına ileri yaşta muhtaç olan insanların sayısı da – hele tek başlarına yaşıyorlarsa - artacaktır.

Aynı zamanda giderek daha az genç kadın ve erkek, istedikleri gibi çocuk sahibi olabilmektedir. Giderek daha az insanın çocuk sahibi olması ise çalışma hayatından sosyal güvenlik kurumlarına kadar güncel hayatın pek çok alanında değişikliklere yol açmakta; toplumumuzun bütün havasını değiştirmektedir. Az sayıda olan gencin göç ettiği, yalnızca yaşlıların kaldığı yöreler vardır. Hiç bir yöreyi gözden çıkarmak istemezsek o zaman orada yaşayan insanlara yerlerinin yurtlarının geleceği için perspektifler geliştirmeye yardım etmeliyiz.

Küreselleşmenin kültürel bir boyutu da var. Dinler ve kültürler eskisinden daha sık bir araya geliyor. İnsanlar bugün dünyanın neredeyse her yerinde kendi kültürlerinden olan insanlar, memleketlerinden gelen ürünler ve iletişim araçları bulabiliyor, onlar sayesinde geldikleri ülkelerle olan bağlantılarını canlı tutabiliyorlar. Kendi ülkelerinde de başka kültürlerle tanışabiliyorlar.

Yabancı bize yaklaştıkça onu anlama olanağı da artar. Diğer taraftan yabancıya karşı olan korku baskın gelirse o zaman ön yargıların çatışmalara dönüşme tehlikesi artar. Kültürel çatışmalar sosyal çelişkiler ile pekiştiğinde ise şiddet doğar. Kültürel çeşitlilik bugün başarılı toplumların bir özelliğidir.

Demokrasi ve siyaset

Küreselleşme demokratik ulus devletin etkilerini kısıtlamaktadır. Aynı zamanda siyasete yeni görevler düşmektedir. İklim koruması, demografik değişim ve milyonlarca insanın sosyal entegrasyonu bunlardan bazılarıdır.

Pek çok insan devletin küresel çağda güç kaybettiğini hissediyor, siyasetin durumu değiştiremediğine inanıyor. Toplumun şekillenebileceğine ve düzenlenebileceğine olan güvenin yenilenmesi, insanların geleceklelerini dayanışma içerisinde kendi ellerine almalarına cesaretlendirilmesi sosyal demokrasinin en önemli görevlerinden biridir.

Demokrasimiz bir güven bunalımı geçirmektedir. Geleneksel parti bağları zayıflamaktadır. Toplumsal katılım yine de yüksek bir düzeydedir, çünkü apolitik bir çağda yaşamıyoruz. Partiler demokratik bir toplumun vazgeçilmez ögesidirler: Partiler, bu ülkede yaşayan insanların görüşlerini ve çıkarlarını bir araya getiriyor, siyasal karar sürecinde yurttaşların gereksinimlerini ve beklentilerini çok katmanlı cumhuriyetimizin uygun eylem, karar ve uygulama düzeyine iletiyor.

Partilerin bu işlevleri yerine getirmeleri için parti içi demokratik yapılara, hareketliliğe, yaratıcılığa, net bir profile, güvenilirliğe ve özgüvene gereksinimleri var.

Biz sosyal demokratlar insanların geleceklelerini barışçı, adil ve dayanışmacı bir biçimde düzenleyebileceklerine inanıyoruz. İçinde yaşadığımız zamanın net ve gerçekçi bir analizinden yola çıkarak yaşamaya değer bir geleceğe ilişkin tasarımlarımıza varıyoruz. 20. yüzyılın ulus devletlerine ve eski sanayi toplumuna dönmenin bir yolu yoktur.

21. yüzyılın büyük görevi küreselleşmenin demokratik siyaset yoluyla şekillendirilmesi ve düzenlenmesidir. Biz ileriye bakmaktayız.

2. Temel değerlerimiz ve temel görüşlerimiz

Almanya'nın en eski demokrat partisi olan Sosyal Demokrat Parti her zaman uluslararası bir özgürlük hareketinin parçası olmuştur.

Parti, kuruluş döneminde hem işçilerin özgürleşme hareketiydi hem de otoriter rejimin üstesinden gelmeyi hedefleyen bir demokrasi hareketiydi. Almanya'da Fransız Devriminin ve 1848 Devriminin fikirlerini devam ettiren oydu. Almanya'nın demokrasi tarihini sosyal demokrasinin tarihinden ayırmak mümkün değildir. Parti, mücadelesiyle özgürlük haklarını ve demokrasiyi elde etmiş, kadınlara oy haklarını sağlamış, her diktatörlüğe karşı durmuştur. Erken bir tarihte Nazizmin tehlikesini görmüş ve parlamentoda Hitler'i tam yetkili kılan yasanın aleyhinde oy kullanmıştır. Çok sayıda sosyal demokrat direnişe katılmış ve Nazi terörünün kurbanı olmuştur. Özgürlük lehinde ortaya koyduğu irade komünistlerle yolların ayrılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Sosyal Demokrat Parti'nin Doğu Almanya'da yeniden kurulması bir özgürlük sinyali olmuştur.

Sosyal Demokrat Parti, İşçi Hareketinin bir parçası olarak doğmuştur. Verdiği mücadele sonucu olarak işçi hakları elde edilmiş ve sosyal devlet genişletilmiştir. Sendikalarla birlikte, hor görülen proleterlerin kendilerine güvenen ve eşit haklara sahip yurttaşlar olmaları sağlanmıştır.

Sosyal Demokrat Parti – başka partilerden farklı olarak – yönünü her zaman Enternasyonalizm ve Avrupa doğrultusunda belirlemiştir. Bu yüzden 1925'te SPD'nin Heidelberg Programı'nda vizyon olarak yer alan ve artık tamamlanabilecek olan Birleşik Avrupa projesi üzerinde çalışmaya devam ediyoruz.

Pasifizmden yana tavır koyan pek çok insan Sosyal Demokrat Parti'yi benimsedikleri halde parti hiç bir zaman pasifist bir parti olmamıştır. Bununla beraber şovenizme ve militarizme bulaşmamıştır. Hükümetteyken barışa hizmet etmiştir. Halkımıza hiç bir zaman savaş, baskı ya da despotizm getirmemiş olmaktan gurur duyuyoruz.

Sosyal Demokrat Parti baştan beri demokrasinin partisi olmuş, ülkemizin siyasal kültürünü önemli ölçüde etkilemiştir. Kökenleri, dinleri ve dünya görüşleri farklı erkekler ve kadınlar bu partide birlikte çalışırlar. 1959 tarihli Godesberg Programı'ndan beri parti kendini, kökenlerini Yahudilikte ve Hıristiyanlıkta, Hümanizmde ve Aydınlanmada, Marksist

toplum analizinde ve İşçi Hareketinin deneyimlerinde gören sol bir halk partisi olarak tanımlar. Kadınlar Hareketi ve yeni sosyal hareketler sayesinde bu sol halk partisi yeni bir ivme kazanmıştır.

Sosyal ve siyasal sorunlara her dönemde kendine özgü çözümler bulunulması gerektiğinin bilincindeyiz. Toplumsal gelişmeler karşısında çağa uygun çözüm programları oluşturmaya çabalarken fikirlerin özgürce tartışılmasından yanayız. Kişilerin temel inanışlarına ve tutumlarına arka çıkar, saygı gösteririz. Parti kararları hiçbir zaman bu inanış ve tutumların üzerinde tutulamaz. Bizi birleştiren, toplumun şekillenebilirliğine ve düzenlenebilirliğine, kapitalist küreselleşmenin kör etkisine teslim olmak zorunda olmadığına kanaat getirmiş olmamızdır. Bizi birleştiren bir başka öge ise, sosyal demokrat siyasetin ancak sendikalarda, barış, kadınlar, çevre, küresel bilinç ve yurttaşlık hakları hareketlerinde, küreselleşmeyi eleştiren ağlarda gösterilen demokratik angajmanla bağlantılı olduğunda, başarılı olabildiği yönündeki tarihsel deneyimdir. SPD kendini bu hareketlere ileride de yakın görecektir.

İnsan görüşümüz

Tüm insanların ayrımsız, eşit onura sahip olmaları, siyasetimizin başlangıç noktası ve hedefidir. İnsanlar farklı olanakların tohumlarını taşır. Ne iyiye ne de kötüye yönelik bir belirlemler söz konusudur. İnsanın akıl yetisi ve öğrenme becerisi vardır. Demokrasi bundan ötürü mümkündür. İnsanlar hata yapabilir, yanılabilir ve insanlık dışı davranışlara başvurabilir. Demokrasi bundan ötürü gereklidir.

Her insan kendi hayatının sorumluluğunu taşır. Kimse bu sorumluluğu üstünden alamaz, almamalıdır da. Ne devlet ne de ekonomi insanları salt belli bir amaca yarayan bir araç haline getirmemelidir. Kendini insanların üstünde gören bir siyaset anlayışına itirazımız var. Siyaset doğrudan doğruya mutluluk ve doyum vaat ederse o zaman totaliter tahakküme dönüşme tehlikesi içerir.

İnsanın kendinden sorumlu olması ilkesinin hakkını veren ve siyasetin sınırlarını buna göre belirleyen tek siyasal düzen demokrasidir. İnsan ve yurttaşlık hakları siyasete ve devlet kurumlarına sınırlar koyar. Bu haklar olmadan demokrasi mümkün değildir. Ne var ki insan yalnızca hakları ve yükümlülükleri olan bir birey değildir, aynı zamanda sosyal, başkalarla birlikte çalışmaya yönelik ve hazır olan bir varlıktır. Demokrasi, kurumları aracılığıyla insanların birlikte çalışma isteğini destekler, farklı sosyal konumları, kuşakları ve kökenleri aşarak dayanışmaya zemin hazırlar.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde belirtildiği gibi her insan, başkalarıyla birlikte yaşadığı yaşamını „hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit“ bir biçimde kendi belirleyebilmelidir. Herkesin kişiliğini başkalarının onurunu ve özgürlüğünü ihlal etmeden özgürce geliştirebildiği özgür ve eşit insan toplumunu hedefliyoruz. Her türlü ayrımcılığa karşı duruyoruz.

İnsanın onuru, başarısından ve ekonomik verimliliğinden bağımsızdır. Toplum bu yüzden özellikle sakatlıkta, yaşlılıkta, hayat başlarken ve sona ererken insanın onurunu korumak durumundadır.

Temel değerlerimiz

Fransız Devriminin temel talepleri „özgürlük, eşitlik, kardeşlik“, Avrupa demokrasisinin temelleridir.

Eşit özgürlük hedefi modern çağda adalet ile özdeş tutulduğundan beri, özgürlük, adalet ve dayanışma, özgürlükçü demokratik sosyalizmin temel değerleridir. Siyasal gerçekliği değerlendirirken, daha iyi bir toplum düzeni tasarlarırken, sosyal demokrat eylemlere yön verirken bu değerleri ölçüt olarak almaya devam ediyoruz.

Sosyal Demokrat Parti, tarihi boyunca özgürlüğün hukuksal temelleri için, hukuk önündeki eşitlik için mücadele vermekle kalmayıp özgürlüğün maddi temelleri için de, yaşam olanaklarının eşitliği için de, kısacası sosyal adalet için mücadele etmiştir.

Muhafazakârlarla liberaller, temel değerleri sıkça bir çelişki içinde görmekteyler: Özgürlük çok ise adalet az olurmuş ya da tersi. Sosyal demokrat anlayışa göre bu temel değerler bir bütün oluşturmaktadır. Aralarında bir önem ya da sıralama farkı yoktur. Bunun da ötesinde birbirini açıklar, tamamlar, destekler ve sınırlarlar. Temel değerler anlayışımız bizi özgürlüğü piyasa özgürlüğüne, adaleti hukuk devletine, dayanışmayı yoksulluk yardımına indirgemekten korur.

Özgürlük, insanın kendi yaşamını kendi belirleme olanağı anlamına gelmektedir. Her insan özgürlüğe yetkin ve davetlidir. Bu çağrı doğrultusunda yaşayıp yaşayamayacağı ise toplumda belli olmaktadır. İnsan aşağılayıcı bağımlılıklardan, kıtlıktan ve korkudan kurtulmuş olmalı, yeteneklerini geliştirebilme, topluma ve siyasete sorumlu bir biçimde katılabilme olanağına sahip olmalıdır. Yalnızca sosyal açıdan yeterince korunmuş olduğunu düşünen insan özgürlüğünü kullanabilir.

Bireyin özgürlüğü, bir diğerrinin özgürlüğünü ihlal ettiği yerde biter. Başkalarının özgürlüklerini ellerinden alan bir insan kalıcı bir biçimde özgür olamaz.

Adalet, temelini her insanın eşit onurunda bulmaktadır. İnsanların kökenlerinden ya da cinsiyetlerinden bağımsız olarak aynı özgürlüğe ve aynı yaşam olanaklarına sahip olmaları anlamına gelmektedir. Buna göre adalet, eğitim, iş, sosyal güvenlik ve demokrasi alanlarında eşit katılım ve tüm kamusal mallara eşit erişim demektir. Gelirin ve servetin eşitsiz dağılımı, toplumu başkalarını kullananlar ve başkaları tarafından kullanılanlar olarak ikiye ayırırsa o zaman bu dağılım eşit özgürlüğe aykırı ve dolayısıyla adaletsizdir. Adalet bu yüzden gelirlerin, servetin ve gücün dağılımında daha çok eşitlik gerektirir, çünkü dağılımda büyük eşitsizlikler varsa yaşam olanaklarının eşitliği tehlikeye girmiş olur. Sosyal demokrasi bu yüzden gereklidir.

Eşit yaşam olanakları demek herkesi tek örnek haline getirmek demek değildir. Tam tersine: Eşit yaşam olanakları, bireysel ilgilerin ve yeteneklerin geliştirilmesine yer bırakır. İnsanlar birbirlerinden farklılardır, farklı kalacaklardır. Ne var ki doğal

eşitsizlikler ve toplumsal kökenler sosyal bir kader belirlememeli, yaşamın akışı önceden belli olmamalıdır. Kökene, zümreye, tene, cinsiyete, cinsel yönelime ya da dine dayanan her türlü ayrıcalığa ya da haksızlığa karşıyız. Başarılı bir performans kabul ve saygı görmelidir. Adil olan, gelirin ve servetin başarıya ve performansa göre dağıtılmasıdır. Mülkiyet beraberinde yükümlülük getirir: Başkalarından daha çok kazanan, daha çok mal varlığı olan, toplum yararına daha büyük bir katkıda bulunmalıdır.

Dayanışma, birbirine bağlanmayı, beraber olmayı, yardım etmeyi ifade eder. Birbirinin sorumluluğunu üstlenmeye, yardımlaşmaya hazır olmak demektir. Dayanışma, zayıflarla güçlüler arasında, kuşaklar arasında, halklar arasında geçerlidir. İşçi Hareketinin deneyimi, değişimi getiren gücün dayanışma olduğunu göstermektedir. İnsanların kendiliğinden ve bireysel olarak yardım etmelerinden ortak kurallara ve örgütlenmelere, siyasetin kefaletiyle düzenlenmiş bir dayanışma biçimi olan sosyal devlete kadar dayanışma toplumumuzu bir arada tutan güçlü bir bağdır.

Demokratik sosyalizm

Demokratik sosyalizm, özgür ve eşit insanların yaşadığı, temel değerlerimizin gerçekleştirildiği toplum ilkesi, tarihimize damgasını vurmuştur. Bu ilke, kişisel, siyasal, sosyal ve ekonomik temel haklarının tüm insanlar için güvence altına alındığı, tüm insanların sömürü, baskı ve şiddetten uzak, sosyal ve kişisel güven içerisinde yaşayabilecekleri bir ekonomi, devlet ve toplum düzenini gerektirir.

Sovyet usulü devlet sosyalizminin sonu, demokratik sosyalizm ilkesini çürütmemiş, tam tersine Sosyal Demokrat Parti'nin, temel hakları rehber almış olmasını etkileyici bir biçimde desteklemiştir. Demokratik sosyalizm bizim için gerçekleştirilmesi devamlı bir görev olan özgür, adil ve dayanışmacı toplumun vizyonu olmaya devam etmektedir. Eylemlerimizin temel ilkesi sosyal demokrasidir.

Siyasetin önceliği ve sürdürülebilirlik ilkesi

Bu hedefi koruduğumuzdan dolayı demokratik siyasetin önceliği konusunda ısrarlıyız, siyasal olanın ekonomik olana tabi kılınmasına itirazımız var. Siyaset kavramımız geniştir: Devlete indirgenmemelidir, sivil toplumun ittifaklarını ve ağlarını da, insanların özgürce, kendi istedikleri doğrultusunda hareket etmelerini de kapsamalıdır. Siyaset hukuk, güvenlik, eğitim, sağlık, kültür, çevre gibi meta olmaması gerekenin meta haline gelmemesini sağlamalıdır.

Demokrasi, bu kamusal mallara herkesin erişebilmesini güvence altına alarak, yaşam olanaklarının adil dağılımının ön koşulu olan kamu hizmetlerinin siyasal sorumluluğunu savunarak kendini kanıtlamak zorunda olacaktır. Kaynakların kısıtlı olduğu bir dünyada bu sorumluluk eskisinden de önemlidir ve piyasalara terk edilmemelidir.

Piyasa bizim için gerekli, başka ekonomik düzenleme biçimlerine üstün bir araçtır. Ne var ki kendi haline bırakılmış piyasa sosyal ve ekolojik açıdan kördür. Kamusal malları uygun miktarda temin etmeyi kendi başına başaramaz.

Piyanın olumlu etkilerini gösterebilmesi için kurallara, yaptırımda bulunabilen bir devlete, etkin yasalara ve adil bir fiyat mekanizmasına gereksinimi vardır.

21. yüzyılın gerekleri, küreselleşme ve ekolojik kriz karşısında sürdürülebilirliği siyasal ve ekonomik kararların savunulabilir tek temel ilkesi olarak görüyoruz. Sürdürülebilirlik ilkesi, kararları geleceği temel olarak vermeyi, kısa vadeli düşüncenin önceliğine ve ekonomik olanın, su katılmamış işletme mantığının baskın gelmesine direnmeyi, siyaseti toplumdan yola çıkarak tasarlamayı, demokratik çeşitliliği, ekolojik kalıcılığı, sosyal entegrasyonu ve kültürel katılımı sosyal demokrat siyasetin ana fikirleri olarak görmeyi içerir.

21. yüzyılın ilerleme anlayışı bizce sosyal, ekonomik ve ekolojik sorumluluğun ilişkilendirilmesini gerektirmektedir: Tekniği etkileyerek ve kullanarak, bilimsel ilerleme sağlayarak, insan yaratıcılığının sınırsız olanaklarını ve sınırlı doğa kaynaklarını sorumlu bir biçimde kullanarak niteliksel büyümeyi, yaşam kalitesinin artırılmasını, yaşam olanaklarının ve bireysel özgürlüğün genişletilmesini hedef almaktadır.

Sosyal demokrasinin siyaseti

Sosyal demokrasi, eşit onur ve eşit saygı gibi hümanist değerlere dayanan insan görüşü sayesinde ekonomiye indirgenmiş toplum anlayışına karşı durur. İnsanlar her zaman birbiriyle rekabet içerisinde değiller, birbirine muhtaçtırlar aynı zamanda. Hayatlarının anlamı, piyasada bulunan metallerin tasarrufundan ibaret değildir. İnsanın varlığı üretici ve tüketici olmasıyla sınırlı olmadığından dolayı tüm yaşam alanlarının ekonominin boyunduruğu altına alınmasına karşıyız. Yaşam kalitesi, maddi refahın peşinde koşmaktan çok daha fazlasıdır. İnsanların talep ettiği, eşit hakların geçerli olduğu, özellikle kadınlar ve erkekler için eşit fırsatların bulunduğu, barışçı ve dayanışmacı ilişkilere dayanan sağlam topluluklardır. İnsanlar tanınmak ve kabul edilmek isterler, kendilerine gereksinim duyulsun isterler ve bu istekleri meslek hayatlarıyla sınırlı değildir. Aileleri, eşleri, çocukları ve arkadaşlarıyla ilişki içerisinde ve bu ilişkiler sayesinde yaşarlar.

Bunun için zaman gereklidir. İnsanlar ancak kendilerine daha fazla boş zaman, kendi istekleri doğrultusunda özgürce kullanabilecekleri zaman verildiğinde gerçekten zengin olurlar. Hep saat ile yarışarak, her zaman işe müsait olmanın ritmiyle geçen bir yaşam bunun tersidir.

Dinamizmin ve yeniliğin ilerleme sağladığı bir toplum istiyoruz, fakat aynı zamanda insanların beraberliğinin temelini korumak ve güçlendirmek de istiyoruz. Çeşitli yaşam tasarımlarının gerçekleştirilebilmesi ve bireysellik yüce değerlerdir, fakat bağlantıların kopmasına ve yeni çatışmalara da yol açabilirler. Anlaşılmazlık ve karışıklık, çeşitliliğin ve toplumsal

değişimin diğer yüzüdür. Bu durum karşısında insanlar bir şeylere dayanmaya, yönlerini şaşırılmamaya daha çok gereksinim duymaktadırlar. Bu yüzden insanların kendilerini kabullenmiş, bir yere ait ve dolayısıyla güvende hissetmelerine katkıda bulunmak istiyoruz.

Sosyal demokrasi tüm insanların yalnızca kişisel, siyasal ve kültürel temel haklarını değil, sosyal ve ekonomik haklarını da güvence altına alır. Toplumsal demokratikleşme ile özellikle de ekonomik ve toplumsal kararlara katılma hakları ile, yurttaşlık haklarına dayanan koruyucu sosyal devlet ile ve demokrasinin piyasalara üstün olmasının güvence altına alındığı eş güdümlü bir piyasa ekonomisi ile herkesin eşit haklarla topluma katılmasını sağlar.

3. Hedeflerimiz ve siyasetimiz

3.1 Barışçı ve adil bir dünya

SPD'nin uluslararası siyasetinin hedefi, çatışmaların önlenmesi ve barışın yaratılmasıdır. Bu alandaki temel ilkelerimiz uzlaşma, uluslararası dayanışma ve iş birliği yoluyla ortak güvenliktir. Hukukun güce üstün gelmesi gerektiğine inanıyoruz. İnsanoğlu tarihinde ilk kez yaşamsal sorunlarını ancak birlikte çözebilecek duruma gelmiştir. Kapsamlı bir güvenlik ancak birlikte elde edilebilir. Bu amaçla BM'nin güçlü olduğu bir dünya iç siyaseti ve adil bir dünya ekonomik düzeni yaratılmalıdır. Bu iki hedefin gerçekleştirilmesinde Avrupa kilit bir rol üstlenmelidir. Küreselleşmeye vereceğimiz siyasal yanıt, Avrupa Birliği olmalıdır.

Sosyal demokratlar tüm ulusların, halkların ve insanların barış ve refaktan faydalanmasını istiyorlar. SPD, yeni yüzyılın anahtar kelimesinin iş birliği olacağını güvencesidir.

Sosyal Demokrat Parti, Almanya'nın dünya barışı için artık daha büyük bir sorumluluk taşıdığı bilincindedir. Bu uluslararası rolü aktif bir biçimde kabul ediyoruz. SPD Almanya'nın ve Avrupa'nın barış gücüdür.

Koruyucu saldırıları ve saldırı savaşlarını hiç bir biçimde kabul etmiyoruz. İnsan haklarının bölünmezliği ve evrensel geçerliliği bizim için pazarlık konusu olamaz. Anayasamız, Avrupa Temel Hakları Şartı, Birleşmiş Milletler Şartı, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, insani değerler temelinde uyulması gereken devletlerarası hukuk ve Binyıl Gelişme Hedefleri uluslararası siyasetimizi belirliyor. İdam cezası dünya çapında yasaklanmalıdır.

Uluslararası güvenliği sağlayan, gücünün gücü değil, hukukun gücüdür. Çıkarlarını tek taraflı olarak empoze etmeye çalışan bir devlet, küresel çağda uzun vadede başarılı olamaz. Çok taraflı ilişkileri, başka bir deyişle devletlerin örgütlü bir biçimde iş birliği yapmalarını destekliyoruz. Willy Brandt'ın Avrupa'da başarıyla yürüttüğü yumuşama siyasetinden, ortak güvenlik kavramı, güven artırıcı adımlar, ekonomik ve sivil iş birliği gibi önemli öğelerinden yola çıkarak uzlaşmaya zemin hazırlayan, silahlanmayı önleyen, çatışmaların barışçı yollarla çözülmesinin kapılarını aralayan yeni bir yumuşama siyasetini talep ediyoruz.

Uluslararası siyasetimizde geniş kapsamlı bir güvenlik kavramı temel alıyoruz: Tüm insanların güvende olmalarının ön koşulu barış, adalet, özgürlük ve demokrasi, sosyal, ekonomik, kültürel ve sürdürülebilir gelişmedir.

Başka halkları dostlukla, açıklıkla ve saygıyla karşılıyor. İnsanoğlunun kültürel mirasına farklı uygarlıklar katkıda bulunmuştur. Kültürler savaşını ilan edenlere itirazımız var. Yurt dışı kültür siyaseti, ülkemize ilgi uyandırdığından, anlayış gösterilmesine katkıda bulunduğu ve başka kültürlerle diyalogu pekiştirdiğinden dolayı iyi bir dış siyasetinin önemli bir ögesidir.

Doğu-Batı çatışmasının bitiminden sonra küresel çağ için henüz yeni bir güvenlik mimarisi oluşmuş değildir. Yeni güçler dünya sahnesinde yer almaya çalışıyor. Dış, güvenlik ve kalkınma siyasetlerimiz Asya, Latin Amerika ve Afrika ülkeleriyle ilişkilerimizi geliştirmeli, yakın ilişkiler kurmalıdır. Bu ülkeler adil bir dünya düzeninin kurulmasında ortaklarımızdır.

Almanya İsrail'in var olma hakkı için özel bir sorumluluk taşımaktadır. Bu nedenle de Yakın Doğu'da uluslararası antlaşmalar temelinde kapsamlı bir barış için çaba gösteriyoruz. Filistin halkının kendi geleceğini belirleme hakkını ve yaşayabilir bir Filistin devletinin yaratılmasını destekliyoruz.

Sosyal Demokrat Parti olarak Atlantik ötesi ortaklığı yenilemek istiyoruz. Almanya, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri ortak değerlere sahiptir. Bu temel üzerinde NATO'da yakın bir iş birliği içerisindedir. Ne var ki transatlantik ittifakın hedefleri, komünizmin çöküşünden sonra küresel çağın gerekleri doğrultusunda yeniden belirlenmelidir. Barışçı bir dünya düzenine ancak Birleşik Devletler'le birlikte ulaşılabilir. ABD ile ilişkiler bu yüzden bizim için özel bir öneme sahiptir.

Fransız Alman dostluğu ve iş birliği yalnızca Avrupa'nın birleşmesinin itici gücü olmamış, kendi başına bir değeri de olmuştur ve Avrupa'nın birleşmesindeki rolü devam ettiği gibi, kendi değerini de korumaktadır. Polonya ile ilişkileri aynı biçimde geliştirmek istiyoruz.

Rusya ile stratejik ortaklık Almanya için ve Avrupa Birliği için vazgeçilmezdir. Rusya'nın dışarıya açılması kıtamızın barışını ve istikrarını güvence altına almaktadır.

Küresel ve yerel iş birliğinin güçlendirilmesi

Dünyada barışa ulaşmak için ortak çıkarları, ittifakları ve kurumları güçlendirmek gerekir. Bu yüzden Birleşmiş Milletler'i küresel bir hukuk düzeninin üst kurumu haline getirmekten yanayız. Küresel bir hukuk yaratıp uygulamak istiyoruz.

Bunun için uluslararası yargı güçlendirilmelidir. Uluslararası hukuk ancak yaptırımlar uygulanabildiğinde bağlayıcılık kazanacak ve çatışmaları çözebilecektir.

Birleşmiş Milletler'in meşruluğunu artırmak için kurumlarında reforma ve demokratikleşmeye gidilmelidir. BM Genel Kurulunun haklarını genişletmek ve BM Genel Sekreterinin konumunu güçlendirmek istiyoruz. BM Güvenlik Konseyinin reformunda tüm kıtaların yeterince temsil edilmesi sağlanmalıdır. Bazı üye devletlerin veto hakkına sahip olmalarına karşıyız. Almanya Birleşmiş Milletler'de somut bir biçimde, örneğin BM Güvenlik Konseyinin daimi üyesi olarak, daha çok sorumluluk üstlenmelidir. Uzun vadede Avrupa Birliği de Güvenlik Konseyinde temsil edilmelidir.

Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Ekolojik Siyasetler Küresel Konseyinin kurulmasını talep ediyoruz. Ekonomik çıkarları, sosyal gereksinimleri ve ekolojik gereklilikleri birbiriyle uyumlu hale getirmekle, denetim dışı sermaye hareketlerinin tehlikelerini, sosyal ve ekolojik istismarı sınırlamakla görevlendirilmelidir. Bu konseyde tüm yöreler ile uluslararası ticaret ve finans kurumları üst düzeyde temsil edilmelidir.

Bariş ve güvenlik, küresel kamusal mallardır. Finansal ve ekonomik istikrar, iklim felaketinin önlenmesi, çevre sistemlerinin güvence altına alınması ve salgın hastalıklarından korunması bu yüzden küresel siyasetin görevleridir. Birleşmiş Milletler'in görevini yerine getirebilmesi için gereken kaynakların uluslararası devletler topluluğu tarafından sağlanması bu açıdan kendi öz çıkarıdır.

Finans piyasalarındaki denetim dışı sermaye hareketleri bir çok ülkenin ekonomisini tehlikeye atabilir. Finans piyasalarının uluslararası çapta düzenlenebilmesi için etkin yasal bir çerçevenin oluşturulmasını hedefliyoruz.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri, ekonomik, sosyal ve ekolojik sürdürülebilirlik, insan ve işçi hakları ölçütleriyle değerlendirilmelidir. Kararları saydam olmalıdır. Oy haklarının dağılımı gelişmekte olan ülkelerin, özellikle aralarında en yoksul olanlarının çıkarlarını daha çok yansıtmalıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nü (ILO'yu) güçlendirmek istiyoruz. IMF'nin, Dünya Bankası'nın, Dünya Ticaret Örgütü'nün ve Birleşmiş Milletler'in kararlarında Temel ILO Sözleşmeleri daha çok referans gösterilmeli ve daha çok dikkate alınmalıdır. Özgür sendikalar işçi haklarının güçlendirilmesi için dünya çapında olmazsa olmaz bir koşuldur.

Avrupa Konseyi ile Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT) yerel uluslararası örgütler olarak halklar arasındaki çelişkilerin üstesinden gelebilmenin örneğidir. Almanya, benzer kurumların dünyanın diğer yörelerinde de kurulmasını destekleyecektir.

Sivil toplum kuruluşları (STK'lar), halklar arası uzlaşmada büyük bir öneme sahip. Dikkati uluslararası çatışmalara çeken ve çözümler geliştirmeye çalışan hükümet dışı örgütler, kiliseler ve Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu ile birlikte çalışmaya sıcak bakıyoruz.

Dünyanın sosyal demokrat partilerinin uluslar üstü etkin ittifakı olan Sosyalist Enternasyonalin daha büyük bir rol üstlenmesini destekliyoruz. Uluslararası siyasetin demokratikleşmesinde, özellikle küresel bir kamuoyunun oluşmasında, önemli bir rol oynamalıdır.

Kapsamlı bir güvenlik siyaseti

Savaş olmaması bizim için henüz barış anlamına gelmez. Barış, küresel toplumumuzun uygar gelişmesinin temelidir. Krizleri önlemek en etkin güvenlik siyasetidir. Ancak açlık, yoksulluk ve kaynak kıtlığı gibi yapısal çatışma nedenleri aşıldığında kalıcı bir barışın sağlanabildiği görüşündeyiz. Savaş siyasetin bir aracı olmamalıdır.

Adil bir dünya ticaret düzeni ve ortaklaşa yürütülen kalkınma programları bizim için yalnızca insanlığın gereği değil, kapsamlı bir güvenlik siyasetinin ögesidir de aynı zamanda. Bu yüzden yoksullukla ve az gelişmişlikle mücadeleye ayrılan kaynakları 2015 yılına kadar adım adım gayri safi yurt içi hasılanın yüzde 0,7'sine artırmak istiyoruz. Yolsuzlukla mücadele, iyi yönetişimin desteklenmesi, gelişmekte olan ülkelerin borç yükünün sistemli bir biçimde ortadan kaldırılması, AIDS ile, salgın ve bulaşıcı hastalıklarla savaşım, yoksulluğun aşılmasında önemli hedefler olmaya devam ediyor.

Pek çok toplumda kadınlar sosyal ve ekonomik gelişmenin ana sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Kadınlar dünya çapında eşit katılım olanaklarına sahip olmadığı sürece demokrasi, küresel adalet ve sürdürülebilir gelişme mümkün değildir.

Dünya ticaretinde daha çok adalete gereksinimimiz vardır. Gelişmekte olan ülkeler sadaka istemez – pazarlarda adil fırsatlar isterler. Sanayileşmiş ülkeler bunun için Dünya Ticaret Örgütü çerçevesinde pazarlarını açmalı, tarımsal ihracat sübvansiyonlarını adım adım azaltarak ortadan kaldırmalıdır.

Kitle imha silahlarının yayılmasının durdurulması ve silahsızlanma

Kitle imha silahlarının giderek yayılması, silahların etkin bir biçimde denetlenmesini, silahlanmanın sınırlanmasını ve silahsızlanmayı içeren yeni bir siyaset gerektiriyor. Alman topraklarında konuşlandırılmış bulunan tüm nükleer savaş başlıklarının çekilmesini talep ediyoruz. Nükleer silahlardan arınmış bir dünyayı hedeflemeye devam ediyoruz. Uranyumun zenginleştirilmesinin uluslararası denetime tabi tutulmasını öneriyoruz. Nükleer silahların kullanımının bağlayıcı uluslararası hukuk normlarıyla yasaklanmasını istiyoruz. Uzayda silah bulundurulmamalıdır. Konvansiyonel silahların sınırlandırılması ve denetlenmesi için çabalarımızı yoğunlaştıracağız. Özellikle silahsızlanma konusunda mevcut çok taraflı anlaşmaların güçlendirilmesini ve genişletilmesini hedefliyoruz. Kara mayınlarının ve msket bombalarının üretimi ve ihracatı yasaklanmalıdır.

Gelecekte de Almanya'nın, kitle imha silahları üretimini, sahipliğini ve kullanımını hedeflemeyeceğini sağlayacağız. Silah ve mühimmat ihracatı siyasetini sıkı tutmayı kendimize görev biliyoruz. Silah ve mühimmat normal metalar değildir.

İhracat izinlerinin verilmesinde esas ölçütleri, insan haklarına saygı, iyi yönetim ve silahların çatışma bölgelerine satılmaması olmalıdır. Gelişmekte olan ülkelere silah ve mühimmat ihracatı, bu ülkelerin sürdürülebilir gelişmesini tehlikeye attığından dolayı kabul edilemez.

Güvenlik ve barış için sorumluluk

Kıtlaşan kaynaklar ve iklim felaketleri, inanılmaz bir çatışma potansiyeli barındırmaktadır. Ham maddelere, enerjiye ve suya erişim ile iklimin korunması küresel çağda uluslararası güvenliğin belirgin sorunlarından. Enerji verimliliğinin artırılması ve yenilenebilir enerjiler, barışçı bir gelişmenin anahtarlarıdır.

Devletlerin çöküşü, anarşinin ve hukuksuzluğun yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Almanya, devlet ve sivil toplum yapılarının yeniden tesis edilmesinde sorumluluk üstlenmeye hazır olmalıdır.

Devlet dışı şiddetin en tehlikeli türü terörizmdir. Terörle mücadele, savaş kapsamına değil, suçla mücadele kapsamına, polisin, yargının ve istihbarat servislerinin görev alanına girmektedir. Ancak uluslararası terörle mücadelenin gerekleri bu kurumları aştığında son çare olarak askere görev düşmektedir. Terörizm karşısında dahi devletlerarası hukukun baypas edilmesine karşıyız.

Çatışmalar askeri yollardan sonuçlandırılabilir fakat hiç bir zaman salt askeri yollardan çözülemez. Bu yüzden önceliği çatışmaların önlenmesine veren bir barış siyaseti sürdürüyoruz. Silahlı kuvvetlerimizin operasyonları her zaman siyasal, diplomatik, ekonomik, kalkındırıcı ve kültürel önlemlerle birlikte tutarlı bir bütün olarak ele alınmalıdır. Bu yüzden kriz koruyucu ve tepkici sivil önlemler için kullanılan kaynakları artırmak ve siyasetin bu araçlarını geliştirmek istiyoruz. Askeri yollara başvurmak bizim için ancak son çare olabilir. Barışın sağlanması için dahi ancak başka araçlar yeterli olmadığında asker göndermek istiyoruz.

Almanya'nın bunun gibi operasyonlarda yer alması ancak Birleşmiş Milletler devletlerarası hukuka göre bağlayıcı bir karar verdiği, operasyon dünya barışı ve ulusun refahı yönündeki Alman çıkarlarına aykırı olmadığı ve Alman Federal Parlamentosu onay verdiği durumlarda mümkündür.

Avrupa'nın bölünmesinin aşılmasıyla ve Almanya'nın birleşmesiyle silahlı kuvvetlerimiz iş birliğine dayanan barış ve güvenlik siyasetimiz çerçevesinde daha çok sorumluluk üstlenmiştir. Askerlerimize tüm dünyada tutumlarından dolayı haklı olarak güven duyulur, saygı gösterilir. Silahlı kuvvetlerin toplumda kökleşmiş olması ve kabul görmesi devam etmelidir. Askerlik hizmetinin ileriye dönük olarak geliştirilmesi bunun güvencesidir. Bu yüzden gönüllü askerliğin güçlendirilmesinden yanayız.

Her insan askerliği vicdani nedenlerle reddetme hakkına sahiptir. Bu hakkın uluslararası çapta uygulamaya konulmasına çalışılmalıdır.

3.2 Sosyal ve demokratik bir Avrupa

Sosyal Demokrat Parti daha 1925 yılında Avrupa Birleşik Devletleri'nin kurulmasını talep ederek Avrupa'nın birliği için çaba göstermiştir. O zamanlar ulaşılmaz görünen hedef bugün gerçek olmuştur: Avrupa'nın iki dünya savaşından sonra birleşmesi, kıtamızın en barışçı çağını yaşamasına olanak sağlamıştır. Savaş, zoraki göç ve açlık aşılmıştır. Avrupa Birliği her şeyden önce bir barış projesidir ve onu etkin bir barış gücü haline getirmek istiyoruz. Avrupa aynı zamanda demokratik ve sosyal bir değerler birliğidir. Avrupalı toplum modeli, ekonomik ilerlemeyi, sosyal dengeyi ve bireysel özgürlüğü bir araya getirmiş, kadınlarla erkeklerin toplumsal eşitliği için yeni standartlar geliştirmiş, azınlıkların haklarını güvence altına almıştır.

Sosyal Demokrat Parti, farklı ulusları, yöreleri, kültürleri ve dinleri bir zenginlik kaynağı olarak gören ve koruyan hoşgörülü bir Avrupa'yı savunmaktadır.

Ulus devlet, piyasaları sosyal ve ekolojik bir çerçeve içine alamadığı durumlarda Avrupa Birliği bu görevi üstlenmelidir.

Avrupa Birliği küreselleşmeye vereceğimiz yanıt olmalıdır.

Demokratik bir Avrupa

Avrupa Birliği bugüne dek devletlere özgü bazı özellikler kazanmıştır. Avrupa kararları, hayatın giderek daha çok alanını etkilemektedir. Biz yurttaşların Avrupa'sını kurmak, Avrupa'da demokrasinin sıçrama yapması için girişimlerde bulunmak istiyoruz.

Hedefimiz, tüm Avrupa yurttaşlarına demokratik katılım hakları tanıyan siyasal bir birliktir. Demokratik Avrupa'ya, bir Avrupa Anayasası temelinde parlamentoya sorumlu olan bir hükümet gereklidir.

Avrupa Parlamentosunun yanında, ulus devletlerin de yasamaya katıldığı federal bir Avrupa istiyoruz.

Yalnızca belli bir yerin, yörenin ya da ülkenin insanlarını ilgilendiren konular bu yerin, yörenin ya da ülkenin siyasal sorumluluğunda bulunmalı, yurttışa olabildiğince yakın bir merci tarafından karara bağlanmalıdır. Avrupa kuralları, bu ilkeyi devre dışı bırakmamalıdır.

Avrupa Parlamentosunun yetkileri artırılmalıdır. Avrupa Parlamentosu ancak bu durumda Bakanlar Konseyinde temsil edilen ulusal hükümetlerle eşit bir konumdan Avrupa yasamasına katılabilirler.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Komisyonu üzerinde kapsamlı parlamenter denetim haklarına ve yasa önerme hakkına sahip olmalıdır. Avrupa Komisyonunun başkanı, Avrupa Parlamentosu tarafından seçilmelidir.

Avrupa çapında demokrasi için Avrupa çapında bir kamuoyu gereklidir. Bu amaç için Avrupalı medya, Avrupalı sivil toplum kuruluşları, Avrupalı işçi ve işveren sendikaları, bir de güçlü Avrupalı partiler vazgeçilmezdir. Hedefimiz, Avrupa Sosyal Demokrat Partisi'ni etkin bir üye ve program partisi haline getirmektir. Avrupa için sosyal demokrat temel ilkeleri içeren bir programın hazırlanmasını destekliyoruz ve tüm Avrupa için tek bir liste başı adayı ile Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılmak istiyoruz.

Avrupa Birliği'nin gerçek bir demokrasiye doğru yol alması, tek tük devletlerin ya da hükümetlerin isteksizliklerinden ötürü başarısızlığa uğramaması için bazı üye devletlerin iş birliklerini pekiştirmesi biçiminde gerçekleşebilir. Tüm üye devletler, bu iş birliğine katılma hakkına sahip olmalıdır.

Sosyal bir Avrupa

Avrupa dünyanın en büyük ortak pazarını kurmuş, başarıyla ortak paraya geçmiştir. Bu adımlar Avrupa yurttaşlarının lehine olmuştur. Bununla birlikte ne Almanya'da ne de Avrupa'da piyasa ekonomisinden bir piyasa toplumunun doğmasını kabul etmeyeceğiz.

Para siyaseti birliğe devredilmiştir. Ekonomi, finans ve para siyasetlerinin bundan sonra büyümeyi ve istihdamı artıracak biçimde koordine edilmesini talep ediyoruz. Bu amaç için bağlayıcı iktisadi hedeflere gereksinim duyulacaktır.

Ekonomik ve parasal birliğin yanında yine aynı değerlerde bir Avrupa sosyal birliği kurulmalıdır. Avrupa sosyal modelinin farklı ulusal çeşitleri ve gelenekleri vardır. Avrupa'daki tüm sosyal devletlerin temeli ise verimli çalışan bir devlet, temel yaşam risklerini güvence altına alan sosyal sistemler, yüksek bir eğitim düzeyi, kamu hizmetleri, çalışma koşullarının düzenlenmesi ve işçilerin kârlara ve yönetime katılma hakkıdır.

Avrupa sosyal birliği, ulus devletlerin geleneklerine saygı göstermekle birlikte asgari seviyeyi belirleyen bağlayıcı Avrupa kuralları ve standartları getirecektir. Sosyal sistemleri tek tipleştirmeye niyetimiz olmamakla beraber başka üye devletlerle sosyal bir istikrar paktı konusunda uzlaşmaya varmak istiyoruz. Üye devletler arasında sosyal bir istikrar paktının oluşması için ilgili devletin ekonomik gücünü dikkate alarak sosyal ve eğitim harcamaları için ulusal hedef ve standartları getirmeyi öneriyoruz.

Ekonomik faaliyetler sınırları aştığında işçi haklarının sınırlara takılmaması lazım. Bu yüzden Avrupalı şirketlerde işçilerin katılım haklarını güvenceye almak ve genişletmek istiyoruz. Avrupa düzeyinde toplu sözleşme hakkını güçlendirmek ve tesis etmek için sınırları aşan toplu görüşmeleri ve sözleşmeleri Avrupa hukukunda temellendirmeyi destekliyoruz.

Ulus devletlerin, girişimcilere en düşük vergileri teklif edebilmek için yıkıcı bir rekabete girmesini önlemek için Avrupa çapında asgari vergi oranları ve ortak bir vergi matrahı getirmek istiyoruz.

Avrupa toplum modelinin bir ögesi, herkesin nitelikli kamu hizmetlerine erişebilmesidir. Her üye devlet bu hizmetleri kendi tarzında sunmaktaysa da hizmetlerin ardındaki ilke Avrupa Birliği için bağlayıcı hale getirilmelidir.

Avrupa Birliği ülkeleri, kendi gelecekleri için eğitime, araştırmaya ve yeniliğe daha çok yatırım yapmalıdır. Bu hedef, Avrupa bütçesinde de yansımaları bulmalıdır.

Avrupa Birliği'ne ulusal bütçelerden yapılan tahsisatların azaltılmasını ve uzun sürede Avrupa Birliği'ne kendi gelir kaynaklarının temin edilmesini talep ediyoruz. Bunun ön koşulu ise Avrupa Birliği'nin demokratik denetime açık, saydam ve verimli bir bütçe siyasetidir.

Genç insanların Avrupa deneyimi kazanmaları için ve ortak Avrupa kimliğimizin güçlendirilmesi için tüm gençlere değişim programları çerçevesinde başka bir Avrupa ülkesinin güncel hayatını tanıma olanağının verilmesini destekliyoruz.

Barış gücü Avrupa

Hedefimiz, Avrupa Birliği'nin etkin bir barış gücü haline gelmesidir. Kendi ayakları üzerinde durmak isteyen Avrupalı bir barış siyaseti, güçlü olduğu yönlerde, diplomasiye, diyaloga, demokrasiye ve insan haklarına desteğe, bir de çatışma bölgelerinde ekonomik gelişmeye yönelik yardımlara odaklanmalıdır.

Avrupa'nın güvenlik çıkarları birdir. Ortak dış, güvenlik ve savunma siyasetleri hedefliyoruz. Bu amaçla üye devletlerin orduları da daha çok kaynaşmalıdır. Uzun vadede operasyonları parlamentonun iznine bağlı bir Avrupa ordusu istiyoruz.

Birliğin genişlemesi barış, istikrar ve refah sağlamıştır. Üyelik perspektifi verilmiş olan ve kriterlere uyan ülkelere verilmiş olan sözlere sahip çıkıyoruz. Bu, Türkiye için de geçerlidir. Kendini Avrupa değerlerine bağlı hisseden bir Türkiye, başka Müslüman ülkeler ile önemli bir köprü haline gelebilir. Bu ise Almanya'nın da, Avrupa'nın da yararına.

Orta vadede birliğe üye olamayacak olan yöre ülkelerine yönelik Avrupa Komşuluk Siyasetini geliştirmeye devam edeceğiz.

3.3 Dayanışmacı yurttaşlar toplumu ve demokratik devlet

Demokrasi yurttaşların katılımıyla yaşar. Bu yüzden insanların ifade, örgütlenme ve toplanma özgürlüklerini kullandıkları güçlü, canlı bir yurttaş toplumu istiyoruz. Demokratik devlet, yurttaşların siyasal öz örgütlenmesidir.

Canlı bir yurttaş toplumu, devletin faaliyetini denetleyebilir, düzeltebilir, özendirebilir, ikame edebilir, tamamlayabilir, hatta tüm bunları yapmalıdır da. Ne var ki devletin yerini tutamaz. Ancak devlet görevlerini yerine getirdiğinde canlı bir sivil

toplum oluşabilir. Dikkatli bir sivil toplum olmadan demokratik devlet her zaman tehlikededir. Sivil toplum ile devletin birbirine gereksinimi vardır.

Değişim fırtınalarının estiği bir zamanda, kendimizi ancak güçlü bir yurttaş toplumunda evimizde hissedebiliyoruz. İnsanlar başkaları için sorumluluk gösterdiklerinde sorumluluk bilinci, adalet duygusu, karşılıklı kabul görme ve saygı, dayanışma ve bireysel özgürlüğün ölçülü kullanımı yaşama geçirilir.

Demokrasi, demokratik erdemlerin bu biçimde öğrenilmesine ve yaşanmasına gereksinime duyar.

Yurttaş toplumunda insanlar kendi inisiyatifleriyle başkaları için sorumluluk üstlenirler, kamu yararı doğrultusunda faaliyette bulunurlar. Genellikle resmî makamlardan önce çözülmesi gereken sorunların farkına varırlar. Gönüllü olarak derneklerde, vakıflarda, inisiyatiflerde ve hükümet dışı örgütlerde çalışırlar.

Gönüllü çalışmanın daha çok kabul görmesini, daha çok saygınlık kazanmasını, daha çok destek görmesini istiyoruz. Kamu yararına vakıflar kurmak kültürümüzün bir ögesi haline getirilmelidir. Böyle bir kültür toplumumuzu daha çeşitli ve daha insancıl kılabilir.

Sosyal kuruluşlar ve çevre dernekleri, din toplulukları, kiliseler, sendikalar ve partiler de sivil toplum kuruluşları arasında yer almaktadır. İnsancıl, geleceği olan bir topluma giden yolda onlarla birlikteyiz.

Spor, kültürümüzün önemli bir ögesidir. Sağlığa yararlıdır, hoşgörü ve dürüstlük öğretir, insanları kaynaştırır ve sosyal ilişkilerin üstesinden gelmeye yardımcı olur. Bu yüzden kitle, yarışma ve engelliler sporunu ve derneklerini destekliyoruz. Doping ile mücadele de bu kapsama girer.

Otoriter ve totaliter rejimler 20. yüzyılda devleti gözden düşürmüştür. Devleti mülkiyetin korunmasıyla ve piyasaların organizasyonu sınırlı tutmak isteyen radikal piyasacılar bundan faydalanmaya, devletin görevlerini olabildiğince piyasalara devretmeye çalışmaktadırlar. Ne var ki piyasaya devredilen her şey zorunlu olarak bazılarının alabildiği, başkalarının ise alamadığı bir meta haline dönüşmektedir. Sivil toplum tarafından desteklenen ve sınırlanan demokratik ve sosyal hukuk devleti, meta olmaması gerekenlerden sorumludur.

Eğitim meta değil, devletin hizmet etmek zorunda olduğu insan haklarıdır. Suçlardan korunma, hiç bir zaman meta olmamalıdır - devletin yerine getirmek zorunda olduğu bir borç, şiddet tekelinin diğer yüzüdür. Kültür meta olmanın ötesinde insancıl bir toplumun dışı vurumudur. Devlet neyin kültür olduğunu belirlememelidir fakat kültürün mümkün olmasını sağlamalıdır - ve buna piyasada tutunması mümkün olmayan kültür faaliyetleri de dahildir. Devletin felsefi, dinsel ya da tarihsel doğrulara ilişkin bir yetkisi yoktur, fakat doğruların bulunabilmesinin koşullarından sorumludur. Sosyal güvenlik meta değil, insan onurundan sorumlu olan devletin görevidir.

Devletin görevi, yasama, bağlayıcı kuralların konması ve uygulanmasıdır. Ne var ki yaşamın tüm alanları için eksiksiz bir biçimde yasal düzenlemeler hazırlamak daha çok adalet sağlamaz. Eskimiş kurallar ayak bağı haline geldiğinde ilgili düzenlemelerin kaldırılması gereklidir. Bununla birlikte düzenlemelerin kaldırılmasının ilke haline gelmesi her bir devletin amacına aykırıdır.

Demokratik hukuk devleti, her türlü şiddeti ve bu kapsamda kendi uyguladığı şiddeti, hukuka tabi kılmalıdır. Şiddet tekelini bundan ötürü meşru sayılmaktadır. Devletin şiddet tekelini savunmamızın nedeni, bazılarının güvenliklerini satın alabilecekleri, çoğunluğun ise alamadığı bir toplumun son derece adaletsiz bir toplum olmasıdır.

SPD, kamu sorumluluğunda verilecek yurttaş odaklı ve etkin kamu hizmetleri savunuyor. Devlet, her hizmeti bizzat vermek zorunda olmamakla birlikte herkesin kamu mallarına erişebilmesini güvence altına almak durumundadır.

Özelleştirme, amaca uygun savunulur bir çözüm olabilir. Ne var ki özelleştirmeler kamu mallarına erişimi engellediğinde ve devletin şiddet tekeline gölge düşürdüğünde itirazımızı koyuyoruz. Kamu görevlerinin özelleştirilmesi söz konusu olduğunda yalnızca maliyeye olan kısa vadeli faydayı değil, geleceğin siyasal düzenleme olanaklarını ve demokratik sorumluluğu da değerlendiriyoruz. Kamu hizmetlerinin çekirdek alanlarını küresel sermaye piyasalarının rant hesaplarına terk etmek istemiyoruz.

Yurttaşların doğrudan halk inisiyatifi ya da halk oylaması yoluyla siyasete katılmaları da aktifleştiren devlet ile aktif sivil toplum bağlantısına hizmet eder. Halk inisiyatifi ya da halk oylaması yalnızca yerel yönetimler ve eyaletler düzeyinde değil, federal düzeyde de yasa ile belirlenecek sınırlar içerisinde parlamenter demokrasiyi tamamlamalıdır. Parlamento çoğunluğunun yetkileri Anayasa tarafından sınırlandıysa aynı sınırlama halk oylamaları için de geçerlidir.

Çoğu yurttaş, devleti idaresiyle algılamaktadır. Bu yüzden yurttaşa hizmet eden, yurttaş odaklı bir idareye gereksinimimiz var. Faydasız bürokratik yapıları kaldırıyoruz. Vesayetçi bir devlet istemiyoruz. Demokratik partiler siyasal iradenin şekillenmesinde kilit bir rol oynamakta, yurttaş toplumu ile devlet arasında olmazsa olmaz bir aracılık görevi yerine getirmektedir. Partiler, yurttaşları ilgilendiren konuları siyasetin gündemine almalıdır. Partiler, siyasal tartışmanın okullarıdır ve seçmenlerin oylarını yerel ya da federal meclis seçimlerinde işinin ehli olan insanlara verebilmelerinden sorumludur. Demokrasilerde karar verebilen güçlü ve canlı partilere ve de güçlü parlamentolara gereksinim duyulmaktadır. Parlamentolar demokratik iradenin şekillenmesinin kalbidirler.

Güçlü yerel yönetimler

Dayanışmacı yurttaşlar toplumunun yeri özellikle yerel siyasettir. Kamu hizmetlerinden sorumlu olan ve insanların güncel hayatlarını şekillendiren yerel yönetimlerdir. Tüm çocuklara erken yaştan itibaren sahip çıkılıp çıkılmadığı, farklı kültürlerden insanların birlikte mi, yan yana mı yaşadıkları, gençlerin boş zamanlarını anlamlı bir biçimde kullanıp

kullanmadıkları, yaşlı insanların topluma dahil olmaya devam edip etmedikleri, insanların kendilerini kamu alanlarında güven içinde hissedip hissetmedikleri, kırsal bölgelerde olsun, büyük kentlerde olsun yerel yönetimlerin yetki alanında belli olur. Kendine özgü bir tarihi ve kültürü olan yerel ve yöresel yaşam dünyası değişimde güven verir. İnsanlar kendilerini burada evlerinde, bir topluluğa ait hissedebilirler.

Bu yüzden yerel öz yönetimi güçlendiriyoruz, kalitesini artırıyoruz, örgütlenme özgürlüğünü genişletiyoruz. Yerel yönetimlerin mali hareket alanını genişletiyoruz. Gerekli kaynakları ayırmadan yerel yönetimlere yeni görevler vermiyoruz.

Sosyal kent siyaseti

Nüfusun yarısından fazlası kentlerde ve nüfusu yoğun kentsel yerleşimlerde yaşamaktadır. Kentlerin geleceği toplumun geleceğini belirlemektedir. Kökenleri, sosyal konumları ve yaşam perspektifleri farklı insanların bir aradalığını şekillendirmek ve düzenlemek sosyal kent siyasetinin görevidir. Siyasetimizin hedefi, tüm sakinleri toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşama katkıda bulunmaya davet eden dayanışmacı bir kenttir.

Meskûn şehir merkezlerinin korunması ve güçlendirilmesi ancak insanların bütçesine uygun konut sayısı yeterli olduğunda başarılabilir. Konut, spekülasyonun nesnesi haline gelmemelidir. Kentin canlı olması için hem yaşlıların hem de çocuklu ailelerin kent merkezlerinde kalmaları gereklidir.

Sosyal demokrat siyasetin hedefi, kentlerde ve mahallelerde toplumsal beraberliği geliştirmektir. Kuşakları bir araya getiren, engelsiz oturma biçimleri teşvik etmek istiyoruz. Kentin yaşlandığında da yaşanabilmesi için aktif yaşlılığın potansiyelini geliştirip özellikle yaşlı yurttaşların toplulukları için sorumluluk göstermesini özendirmek istiyoruz. Dezavantajlı semtlerin gözden düşmesi ve dışlanma süreçlerinin başlaması engellenmelidir.

Daha çok istihdam için, entegrasyonun ve katılımın pekişmesi için, eğitime ve bilgiye erişimin iyileştirilmesi için kapsamlı programlar ve ortak eylemler gereklidir. „Sosyal kent“ tüm siyaset alanlarının katkısını gerektiren bir görevdir.

Sosyal ve federal devlet

Almanya Federal Cumhuriyeti sosyal ve federal bir devlettir, olmaya da devam edecektir. Federal devlette yetki ikamesi ilkesi geçerlidir: Büyük birim yalnızca küçük birimin başaramadığı görevleri üstlenir. Alman geleneğine uygun olan, erkin tek bir yerde toplanmasını önleyen, erkin kötüye kullanılmasını zorlaştıran ve demokratik iradenin şekillendirilip ortaya konmasına tüm düzeylerde izin veren federal devleti destekliyoruz.

Etkin bir federal devlette yer alan etkin eyaletler istiyoruz. Hangi görevin sorumluluğunun kimde olduğu her zaman ortada olmalıdır. Yetkilerin ayrıştırılmasında mevcut görev alanlarının korunması değil, görevlerin nasıl en iyi biçimde yerine getirilebileceği temel alınmalıdır.

Yörelere eyaletlerin iktisadi ve mali güçleri arasındaki farklar artmıştır. Hedefimiz, yaşam koşullarının her yerde eş değerde olmasıdır. Bu yüzden batısıyla, doğusuyla, güneyiyle, kuzeyiyle Almanya'nın tüm kısımlarının dayanışmacı yardımlaşmasına güveniyoruz. Tüm Almanya'nın dayanışması Doğu Almanya'nın hakkıdır.

Karar yetkilerinin Avrupa Birliği'ne devredilmesi, federal ulus devletin tamamen zayıflayacağı anlamına gelmez. Vergi siyaseti buna bir örnektir: AB tarafından kararlaştırılacak asgari girişim vergi oranları federal ulus devleti zayıflatmamakla kalmayıp, aksine güçlendirecektir.

Özgürlük içinde güvenlik

Sosyal demokrat iç ve adalet siyasetlerinin ölçütü, özgürlük ve hukuk devleti ilkeleridir. Hukuk devleti bizim için tüm devlet kuvvetlerinin insan ve yurttaş haklarına mutlak saygı göstermesi, bağımsız yargının güvence altında ve tüm insanlara açık olması anlamına gelmektedir. Güvenlik, insanların bir gereksinimidir, özgürlüklerini de ancak kendilerini güvende hissettiklerinde gerçekten kullanabilirler.

Hukuk devleti, güvenliği sağlamalıdır. Almanya'da güvenliği tehdit eden, adi suçlar, bu arada organize suçlar ve uluslararası şebekeler tarafından işlenen suçlar, fanatikler ve teröristlerdir. Onlarla hukuk devleti çerçevesinde mücadele ediyoruz. Mücadeleden doğrudan sorumlu olan kurumlar, polis ve yargıdır. Silahlı kuvvetlerin iç güvenliğin sağlanmasında rol almasını kabul etmiyoruz. Hukuk devletinin düşmanlarıyla baş etmek istiyorsak hukuk devletinin ilkelerini hiç bir zaman terk etmemeliyiz. Özgürlük ve yurttaşlık haklarının savunulması değil, sınırlandırılması açıklanmaya muhtaçtır.

Keyfiliğin ve işkencenin yasaklanmış olması mutlak bir geçerliliğe sahiptir. Şiddet, nefret ve suç ile mücadeleyi kazanabilmemiz için aynı kararlılıkla nedenleri üzerine gitmemiz gerekir.

İnsanların kendilerini ilgilendiren bilgilerin nasıl kullanılacağını kendi iradeleriyle tayin etme hakkını garantiliyoruz ve verilerin etkin bir biçimde korunmasını destekliyoruz. Biz sosyal demokratlar Almanya'yı en büyük felaketine sürüklemiş olan aşırı sağcılığı, ırkçılığı ve antisemitizmi kınıyoruz. Ülkemizin hiç bir zaman tekrar barbarlığa sürüklenmemesi için her zaman mücadele edeceğiz.

Her türlü şiddet, açıklaması ne olursa olsun, erkekler arasında olsun, evde kadınlara ve çocuklara yönelik olsun, dayanışmacı yurttaşlar toplumuna bir saldırdır. Zorla evlendirme, zorla fuhuş ve kadınlara yönelik töre cinayetleri önlenmeli, cezalandırılmalıdır.

Din temelli aşırılığa ülkemizde yer yoktur. İnsan haklarının geçerliliği, dinsel kurallara ya da geleneklere dayanarak ortadan kaldırılamaz. İnsan haklarının geçerliliği söz konusu olduğunda başka kültürlere göstermeye hazır olduğumuz hoşgörünün sınırına ulaşılmış olur.

Entegrasyon ve göç

Almanya göç alan bir ülkedir. Göç, ülkemizi ekonomik ve kültürel açıdan zenginleştirmiştir. Göç devam edecektir ve biz toplumumuzu buna hazırlamak istiyoruz. Daha büyük sayıda nitelikli göçmene gereksinimimiz var.

Göç entegrasyonu gerektirir. Entegrasyon ise ortak bir çaba gerektirir. İki taraf da buna hazır olmalıdır. Göçmenler entegre olmalı, biz ise toplumumuzun yaşamına katılabilmeleri için tüm olanakları sunmalıyız. Entegrasyon için bu yüzden gerçek fırsatlar da gereklidir, net kurallar da.

Anayasamız kültürel çeşitliliğe imkan vermektedir. Öyleyse hiç kimse kökenini inkar etmek zorunda değildir. Anayasamız diğer taraftan kimsenin - geleneğe ya da dine dayanarak olsa bile - aşamadığı sınırlar koymaktadır. Öyleyse hiç kimse kadınların ve kızların özgürce geliştirebilmelerini ve kendilerini geliştirebilmelerini engelleyemez.

Almanya'da eşit fırsatlara sahip olmak ve bu fırsatları değerlendirmek isteyenler Almanca öğrenmeli ve sonunda Almanca'ya hakim olmalıdır. Eğitim olanaklarını iyileştirmek istiyoruz. Bu olanaklardan faydalanılmasını umuyoruz ve bekliyoruz. Dil açısından da en başarılı çözüm, çocuk yaşlarda başlayan entegrasyondur. Göçmenlerin çok dilliliğinde yatan fırsatları değerlendirmek istiyoruz.

Bize gelen insanların yurttaş olmalarını hedefliyoruz. Yurttaşlık entegrasyonun sonu değildir fakat tüm haklarla siyasete katılımı olanaklı kılıyor. Birden çok yurttaşlığa tamamen karşı değiliz. Uzun süredir burada yaşayıp henüz Alman yurttaşı olmamış olanlara, aralarında AB üye devletlerinden gelmemiş olanlara da, yerel seçimlerde oy hakkı vermek istiyoruz.

Siyasal baskı görenlerin sığınma hakkını savunuyoruz. Devlet ya da devlet dışı güçler tarafından ya da cinsiyetlerinden ötürü baskı ve ayrımcılık gördüklerinden dolayı göç etmek zorunda olanlar Almanya'ya sığınabilmeli, burada kendilerini güvende hissedebilmeli ve sonunda kesin oturma izni alabilmelidirler. Göçe zorlanma, sığınmaya mecbur edilme nedenleri üzerine de gidecek olan ortak bir Avrupa iltica siyasetinden yanayız.

Engelli insanlar

Dayanışmacı yurttaşlar toplumunun özelliklerinden biri de engelli insanların fırsat ve katılım eşitliğinin sağlanmasıdır. Bu hedef doğrultusunda daha yapılacak çok şey var: Engelli insanların olabildiğince iyi bir eğitime ve kendilerini geçindiren bir işe erişebilmelerinin, siyasal, kültürel ve toplumsal hayata katılabilmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır. Engelli insanların yararına çözümler geliştirip kapsamlı bir biçimde topluma katılabilmelerini sağlamak istiyoruz.

Kamuoyu ve iletişim araçları

Demokrasinin kamuoyuna gereksinimi var. Özgür iletişim araçları, insanların bilgilenmelerini ve fikir edinmelerini, siyasal katılımlarını ve erkin denetimini sağlar.

Gazetenin, kitabın, radyonun ve televizyonun yanında artık internet ve cep telefonu gibi yeni iletişim araçları yer almaktadır. Farklı iletişim araçları bütünleşmekte, günlük hayatımızı giderek etkilemektedir. İletişim araçlarının kullanımı bu yüzden öğrenilmelidir. İletişim araçlarını kullanma ve değerlendirme becerilerinin öğrenimde önemli bir yer tutmasını istiyoruz.

İletişim araçlarının siyasal müdahalelerden ve güçlü ekonomik çıkarlardan bağımsız olmasını savunuyoruz. İletişim araçlarının etkin öz denetimi ve gazeteciliğin etik standartları bizim için vazgeçilmezdir. Özerk kamusal radyo ve televizyon, iletişim araçlarının giderek ticarileşmesine karşı bir denge unsuru olarak bizce demokratik kamuoyunun vazgeçilmez bir ögesidir.

Manipülasyona, siyasal taraflılığa ve gençlere zarar veren içeriklere itirazımız var.

Cinsiyetçi, ırkçı ve şiddetli yücelten içeriklere karşıyız.

Demokratik toplumun kültürü

Sosyal demokrasi baştan beri bir kültür hareketi de olmuştur.

Her zaman geniş bir kültür kavramımız olmuştur. Kültür bizim için sanatların ötesinde eğitimi, tarihsel mirası ve ortak yaşamın biçimlerini de kapsamaktadır. Örneğin demokrasimizi destekleyen siyasal bir kültüre gereksinimimiz var. Kültür, toplumun değerlerini ve hedeflerini tanıdığı ve doğruladığı kendine özgü bir alandır. İnsanları güçlendirir, aidiyet bağları geliştirir, kökleşmişlik ve toplumsal beraberlik bilinci yaratır.

Kültürler arası diyalogdan yanayız. İçeride ve dışarıda barışın sağlanmasına katkıda bulunduğu gibi entegrasyona da hizmet etmektedir. Barışçı bir küreselleşmenin başarısı için azınlıkların dışlanmasına da, paralel toplumların oluşmasına da karşı duran, saygı ve kabule dayanan bir tanınma kültürüne gereksinimimiz var. Hem dinsel ve kültürel farkların siyasallaştırılmasıyla köktenci daralmalar yerine, hem de küresel monokültürün yerine kültürel çeşitlilik istiyoruz. Ancak canlı bir tanınma kültürü insan olarak korkusuzca farklı olabileceğimiz bir topluma zemin oluşturabilmektedir.

Barişçi çeşitlilik, ancak manevi köklerimize, Yunan felsefesi, Roma hukuku ve Arap kültürü tarafından da etkilenmiş olan Yahudi Hıristiyan geleneğine, hümanizmaya ve aydınlanmaya sahip çıktığımızda mümkün olacaktır. Ancak hoşgörülü olduğu kadar değerlere de dayanan bir kültür, kültürü ve dini dışlama aracı olarak kullanma girişimlerine karşı koyabilir. Almanya'da barişçi bir biçimde bir arada yaşayabilmemiz için ve dinlerin diyalogu için burada yaşayan Müslümanların katkısı vazgeçilmezdir.

Kültür kamusal bir maldır, özendirilmesi de yurttaş toplumunun ve devletin görevidir. Yurttaş bilinciyle yapılmış olan özel angajmanı teşvik ediyoruz. Bununla beraber devletin devredemediği bir sorumluluğu vardır. Almanya'nın kültür devleti olmasından yanayız. Kültür devleti, kültür ortamının çeşitliliğini, kültür alanında eğitimi, mirasımızın ve kültürel belleğimizin korunmasını güvence altına alır. Sanatları özendirir ve serbest meslekli sanatçıların sosyal güvenliğinin sorumluluğunu üstlenir. Yurt dışında kültürümüzün tanıtımını yapar.

Kültüre verilen teşvik, sübvansiyon değil, demokratik cumhuriyetimizin geleceğine yatırımdır.

Kiliseler, din ve dünya görüşüne dayanan topluluklar

Avrupa'nın Yahudi Hıristiyan ve hümanist mirasına sahip çıkıyoruz, dinsel konularda hoşgörüyü destekliyoruz. Düşünce, vicdan, inanç, tebliğ ve vaaz özgürlüklerini savunuyoruz.

Bunun temeli ve ölçüsü anayasamızdır. Kiliselerin, din ve dünya görüşüne dayanan toplulukların faaliyetleri özellikle insanları başka insanlar için sorumluluk üstlenmeye yönlendirdiklerinde, kamu yararı doğrultusunda özendirici olduklarında ve demokratik yaşam için gerekli değerlerle erdemleri öğrettiklerinde bizim için vazgeçilmezdir.

Onlarla diyalog içinde olmayı ve ortak görevlerimiz olarak gördüğümüz alanlarda organik bir bağ olmadan birlikte çalışmak istiyoruz. Herkes için geçerli olan yasalar çerçevesinde iç işlerini özerk bir biçimde düzenleme haklarına saygılıyız.

3.4 Kadınlara ve erkeklere toplumsal eşitlik

Biz sosyal demokratlar kadınlarla erkeklerin yalnızca kâğıt üstünde değil, güncel hayatta da eşit haklara ve eşit fırsatlara sahip olmalarını istiyoruz. Kadınlarla erkeklerin eşit, özgür ve dayanışmacı bir biçimde birlikte yaşayabildikleri bir toplum için mücadele veriyoruz.

Kadınlara erkeklerin – bir aile içerisinde ya da tek başlarına, ortak ya da ayrı – yollarını kendi kendine belirleyebilmelerini istiyoruz.

İkisinin de kökleri 19. yüzyılın özgürlük hareketine dayanan SPD ve Kadın Hareketi kadının ve erkeğin toplumsal eşitlik ilkesini paylaşmaktadır. Kadın haklarının birçoğu, kadınların seçme ve seçilme hakkı, evlilikte ve ailede eşit haklar ve eğitime eşit erişim, sosyal demokratların mücadelesi sonucu olarak elde edilmiştir.

Kadınlar bugün kendilerine güvenmekte ve hayatlarını kendi planları doğrultusunda düzenlemek istemektedirler. Erkeklerle kadınlar arasındaki ilişki değişmekte, giderek daha çok kadın ve erkek meslek hayatlarını ve aile görevlerini eşit bir biçimde paylaşmak istemektedirler.

Hukuksal eşitlik gerçek eşitlik değildir. Bu yüzden kadınların aktif bir biçimde teşviki de, her siyasal kararı kadınlarla erkeklerin, kızlarla erkek çocuklarının hayatlarına olan etkisi açısından inceleyen ve gerektiğinde düzelten „Gender Mainstreaming“ (*) de gereklidir.

Özellikle meslek ve çalışma hayatında eski eşitsizlikler devam etmektedir. Ekonominin ve toplumun kilit konularında büyük çoğunlukla erkekler bulunmaktadır. Birçok durumda kadınlar aynı nitelikleri olan erkeklere göre daha az ücret almaktadır.

Çalışma hayatında esnek ve her zaman müsait olabilmeye yönelik talepler çalışanlar tarafından kolay kolay aile hayatlarıyla ve çocuk sahibi olmanın getirdiği sorumluluklarla bağdaştırılamaz. Özellikle kadınların güncel hayatında aile ve meslek birbirine eklenen yükler getirmektedir. Görevlerin kadınlarla erkekler arasında eşit bir biçimde paylaşılması henüz normal bir şey değildir. Aile emeğinin çoğu hâlâ kadınlar tarafından üstlenilmekte ve genelde bu emek, gelir sağlayan işe ek olarak verilmektedir. Bu ise meslek hayatında gerçek bir eşitliği zorlaştırmaktadır. Kadınlar genellikle ya çocuktan ya da meslekten vazgeçmek zorunda bırakılmaktadırlar.

Meslek ile ailenin bir arada yürütülebilmesi, çocuk bakım sürelerinin güvence altına alınmasıyla, kreşlerin, anaokullarının ve çocuk yuvalarının her yeri kapsayacak biçimde yaygınlaştırılmasıyla ve hizmetlerinin gereksinimlere uygun biçimde genişletilmesiyle kolaylaştırılmalıdır. Farklı yaşam evrelerinde kadınlarla erkekler çeşitli gereksinimlerle ve beklentilerle karşı karşıyadırlar: Eğitim, iş hayatında kariyer, çocukların büyütülmesi, yakınların bakılması, siyasette ya da yurttaş olarak bir angajman – her birine zaman ayırabilmeleri şarttır. Çalışma hayatını esnek iş saatleri ile işin ve özel hayatın dengelenebileceği bir biçimde yeniden düzenlemek istiyoruz. Kadınların ve erkeklerin seçme özgürlüklerinin ön koşulu olan zaman egemenliklerini genişletmek istiyoruz.

Kadınların ve erkeklerin geçim sağlayan işlere eşit ve adil katılımını istiyoruz. Çoğunlukla kadınlar tarafından yapılan işlerin ücreti genellikle daha düşüktür. Ne var ki eş değerde olan işler için aynı ücret ödenmelidir. Mesleklerin tipik kadın ve tipik erkek işleri olarak ikiye ayrılmasını aşmak istiyoruz. Kadınların eşit bir biçimde şirketlerin, idarenin, bilim ve araştırma kurumlarının ve denetleme kurullarının yönetim kadrolarına katılmaları yasal önlemlerle sağlanmalıdır.

(*) Toplumsal cinsiyet eşitliğinin tüm politika ve programlara yerleştirilmesi.

Vergi hukukunu, kadınların gelir getiren işlerde çalışmalarının önünü kapatmayacak ve kendilerini meslek hayatlarında gerçekleştirmelerine engel oluşturmayacak biçimde değiştirmek istiyoruz. Kadınlarla erkeklerin toplumsal eşitliklerini gerçekleştirmek istiyorsak, hayatın tüm alanlarını yeniden düzenlememiz gerekmektedir. İnsancıl bir toplum istiyorsak erkek toplumunu aşmak zorundayız.

3.5 Sürdürülebilir ilerleme ve niteliksel büyüme

Geçmişte olduğu gibi gelecekte de sosyal demokrat ekonomi siyasetinin hedefleri refah ve yüksek yaşam kalitesi olacaktır. İlerleme geçmişte daha çok niceliksel büyüme olarak anlaşılmıştır. Bugün ise hızlı iklim değişimi, dünya nüfusunun artışı ve çevre sistemlerinin üzerindeki aşırı yük, gelişmeye yeni, geleceği olan bir yön vermemizi gerektiriyor. Gelişmenin ilerleme sağlayıp sağlayamayacağı buna bağlıdır. Ekonomik dinamizmi, sosyal adaleti ve ekolojik sorumluluğu birleştiren sürdürülebilir bir ilerleme istiyoruz.

Bu amaç için daha az kaynak kullanımı ile niteliksel büyüme sağlamamız gereklidir. İnsanlar geçimlerini sömürü ve korku olmadan iyi bir iş ile sağlayabilmelidirler. Her insan elde edilen zenginlikten adil bir pay almalıdır. Yaşamın doğal temellerini gelecek kuşaklar için güvence altına almak istiyoruz.

Sürdürülebilir bir gelişmenin sağlanması için bilimsel ve teknolojik ilerlemeye ve eğitime güveniyoruz. Niteliksel büyümenin ön koşulu, rekabette kendini kanıtlayabilen, katma değeri ve verimliliği yüksek, dolayısıyla yoksulluğun, sömürünün ve doğa kaynaklarının boşa harcanmasına son verebilen bir ekonomidir.

Daha fazla istihdam yaratmak için ve refahı dünya çapında artırmak için küreselleşmeyi bir fırsat olarak değerlendiriyoruz. Piyasaların dinamiğini insanların hizmetinde kullanmak istiyoruz. Bunun için rekabeti uzun vadeli büyümeyi destekleyecek ve kısa vadeli kârlara odaklanmayı aşacak bir rekabet düzeni gereklidir.

21. yüzyılda sosyal piyasa ekonomisi

20. yüzyılda sosyal piyasa ekonomisi modeli üstün başarılar göstermiştir. Aynı zamanda hem güçlü bir ekonomi yaratmış hem de geniş kesimlere refah getirmiştir. Önemli ölçüde Sosyal Demokrat Parti ile sendikalar tarafından şekillendirilmiş olan sosyal piyasa ekonomisi, işçilerin kâra ve yönetime katılımlarını üretken bir güç haline getirmiş, sosyal barışı desteklemiştir.

Ne var ki sınır tanımaz küresel finans ve sermaye piyasaları, değeri tecrübeyle sabit olan bu düzeni tartışmalı hale getirmiştir. Salt kısa süreli, abartılı rantların dikkate alınması, toplumsal bağları tehlikeye atmakta, ekolojik gereklilikleri görmezden gelmekte, aynı zamanda şirketlerimizin ve ekonomimizin uzun vadeli ekonomik başarısının temellerini sarsmaktadır.

Piyasalar siyasal düzenlemelere muhtaçtır ve bu düzenlemeler küreselleşme çağında ulusal sınırları aşmalıdır. Rekabetin mümkün olduğu kadar çok olmakla birlikte devletin gerekli olduğu kadar düzenlemeler yapmasını savunuyoruz. Sosyal piyasa ekonomisinin geleceği için Avrupa Birliği çerçevesinde ortak hareket edilmesi büyük bir öneme sahiptir.

„Mülkiyet beraberinde yükümlülükler getirir. Mülkiyetin kullanımı aynı zamanda kamu yararına hizmet etmelidir.“ Anayasa'mızın bu talebinin yerine getirilmesi için ekonomik demokrasi vazgeçilmezdir.

İşçilerin şirketlerde ve işletmelerde yönetime katılmaları, toplu sözleşme ve grev hakları sosyal piyasa ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. İşletme içi demokrasi, mal varlığına ve söz sahipliğine katılım demektir ve işletmenin başarısını desteklemektedir. Büyük şirketlerin denetim kurullarında pariteli katılımı savunuyoruz. Giderek Avrupalılaştan bir ekonomide hedefimiz işçi haklarını ve yönetime katılmalarını Avrupa düzeyinde genişletmektir.

Güçlü sendikalar bizim için vazgeçilmezdir. İş koşullarının düzenlenmesinde yasama organlarının, toplu sözleşme taraflarının, işçi ve memur temsilciliklerinin yer aldığı mevcut görev bölüşümü başarısını kanıtlandığından dolayı aynen devam etmesini savunuyoruz. Toplu görüşme ve sözleşme özgürlüğü kayıtsız şartsız geçerlidir. Branş temelinde bölge esasına göre yapılan toplu sözleşmeleri güçlendirmek istiyoruz. İşçi haklarını güvence altına alıyoruz. İş güvencesi de işçi haklarından biridir.

Gelir ve servet dağılımı Almanya'da adil değildir. Sosyal demokrat vergi siyaseti adaletsizliği sınırlandırmalı ve eşit fırsatları desteklemelidir. Üretkenlik artışını ve enflasyonu dikkate alan ücret artışlarını destekliyoruz. İşçi elindeki mal varlığının artmasını istiyoruz. Çalışanların şirket sermayesine katılmaları ve dolayısıyla ek bir gelir kaynağına sahip olmaları şirket başarısından daha adil bir pay almalarını sağlar, yeniliği ve üretkenliği teşvik eder. Şirketler arası fonlar girişimci riskinin işçiye geçmesini önleyebilir.

Yeni istihdam, özellikle yaratıcı insanlar fikirlerini uygulayıp pazara getirdiklerinde yaratılmaktadır. Şirket kurmanın koşullarını iyileştireceğimiz gibi küçük ve orta boyulu işletmelerin (KOBİ'lerin), esnafın ve serbest meslekliilerin koşullarında da iyileştirmeler sağlayacağız. Güçlü bir orta sınıf, katma değeri artırır. Kamu yararına çalışan şirketler ve kooperatifler de sosyal piyasa ekonomisinin önemli öğelerindedir.

Serbest girişim özgürlüğü ve sosyal sorumluluk bizim için bir madalyonun iki yüzüdür. Sosyal demokrat siyasetimiz, haksız rekabeti önleyerek sorumlu girişimcilere destek vermektedir. Bağımsız çalışmanın kültürü Almanya için önemlidir. Geliri az olan serbest meslekliilere ve esnafa daha çok sosyal güvenlik sağlamak istiyoruz.

Çağdaş hizmet siyaseti

Almanya'da her iş aynı ölçüde uluslararası rekabet ile karşı karşıya değildir. Esnaf tarafından, eğitimde ve sağlıkta, evde veya sosyal hizmetlerde verilen basit ve nitelikli hizmetler en büyük istihdam potansiyelini taşımaktadır.

Bu potansiyeli açmak için hizmetlere yönelik daha fazla kamusal ve özel talep gereklidir. Kadınlarla erkeklerin istihdam oranı artarsa bu talep de artacaktır.

Stratejik ve ekolojik sanayi siyaseti

İnsanoğlunu sosyal ve ekolojik alanda büyük görevler beklemektedir. Bu görevlerin üstesinden gelebilmek için yenilikçi ve nitelikli ürünlere ve hizmetlere gereksinimimiz vardır. Daha iyi fikirleri, yeni teknolojileri ve teknik yöntemleri, ihtisaslaşmayı ve kaliteyi destekliyoruz. Bu sayede kaynakları dikkatlice kullanabiliyoruz, enerji tasarrufunda bulunabiliyoruz, iklim değişikliğiyle mücadele edebiliyoruz, hastalıklara çare bulabiliyoruz, hareketliliği artırabiliyoruz ve iletişimi kolaylaştırabiliyoruz.

Devlet piyasaların yerini alamaz, almamalıdır da, fakat öncü pazarları harekete geçirebilir. Sanayi siyasetinde öncelikleri belirlemeli, ekonomi ve bilim ile iş birliği içerisinde stratejik alanlara odaklanmalıdır. Araştırmadan hedefe odaklı düzenlemelere ve belli başlı ürünlerin alımına kadar devlet, kaynaklarını ve araçlarını bütünleştirmelidir.

Sanayi Alman ekonomisi için esaslı bir öneme sahip olmaya devam etmektedir. Basit ve nitelikli hizmetlerin pek çoğu doğrudan sanayiye bağlıdır. Sanayi ürünleri giderek daha çok bilgiye ve hizmetlere dayanacaktır. Stratejik bir sanayi siyaseti, ekonomi alanında sahip olduğumuz niteliksel avantajların daha da geliştirilmesini hedef almakta, sanayinin çekirdek bölgelerini ve yörelerin ekonomik birikimini güçlendirmektedir. Yeni eyaletlerdeki büyüme çekirdekleri de bilginin nasıl güçlü bir ekonomiye dönüştürülebildiğini göstermektedir. Doğu'daki gelişmeyi AB ile iş birliği içerisinde teşvik edeceğimiz gibi tüm Almanya'da yöresel teşviki ve yöre düzeyini dikkate alan bir kalkındırma siyaseti güçlendireceğiz.

Stratejik sanayi siyaseti, aynı zamanda ekolojik sanayi siyaseti olmak durumundadır. Ekolojik piyasa teşvikleri niteliksel büyümenin itici gücüdür. Dünya çapında uygulanabilecek olan çözümlerin geliştirilmesini önemli bir fırsat olarak değerlendiriyoruz. Yeni fikirlerin hızla yeni ürünlere ve yeni istihdamlara dönüşmesi için araştırmayı, ürün geliştirmeyi ve girişimci yatırımlarını bağlantılı hale getiren bir siyaset istiyoruz.

Etkin devlet ve aktif büyüme siyaseti

Sosyal demokrasi etkin bir devlet gerektirir. Yoksul bir devletin yükünü ancak zenginler kaldırabilir. Devletin siyasal düzenlemeleri yapabilmesi için yeterli miktarda güvenilir gelirlere gereksinimi vardır.

Sağlam bir maliye siyaseti bizim için daha bugünden gelecek kuşakların hesabına yaşamamak anlamına gelmektedir. Diğer taraftan kamu bütçelerinin konsolidasyonu gelecek kuşaklara çürük bir altyapı bırakmamıza yol açmamalıdır. Gelecek kuşaklara karşı sorumluluğumuz, kamu bütçelerinin borçlarını düşürüp aynı zamanda eğitime, araştırmaya ve altyapıya daha çok yatırım yapmamızı gerektirir.

Devlet görevlerinin finansmanına şirketler ve haneler ekonomik güçleri doğrultusunda katkıda bulunmalıdır. Bu yüzden değerini kanıtlamış olan artan oranlı gelir vergisinin devamından yanayız.

Büyük servetlerin ve mirasların adil bir biçimde vergilendirilmesini istiyoruz.

Sosyal güvenlik sistemlerinin finansmanında primlere daha küçük ve her türlü gelirden alınan vergilere daha büyük bir pay düşmesini istiyoruz.

Yüksek bir iç talep, istihdam yaratır. Ücret artışlarında en azından üretkenliğin ve enflasyonun dikkate alınması bu yüzden yalnızca adaletin değil, ekonominin de gereğidir. Sömürüyü ve haksız rekabeti önlemek için asgari ücretlerin belirlenmesi gerekir.

Maliye ve para siyasetimiz Almanya'da da, Avrupa'da da konjonktörü sağlamlaştırmaya, devamlı ve yüksek bir büyümeyi desteklemeye yöneliktir.

Devlet ulusal ve uluslararası istikrar siyasetiyle konjonktürel krizlerin aşılmasına katkıda bulunmalıdır. Konjonktürün tetiklenmesi ve bütün toplumun faydalanabilmesi için kamu kesiminin harcamalarda bulunması gerekmektedir. Sürdürülebilir bir büyüme için eğitime, araştırmaya ve alt yapıya yapılan kamu yatırımlarının sürekli artması gerekmektedir.

Sermaye ve finans piyasalarında olanaklar kullanılmalı, riskler denetlenmeli

Küresel ağlar içinde yer alan çağdaş bir ekonomide işlerliği olan sermaye ve finans piyasalarına gereksinim duyulmaktadır. Sermaye piyasalarının potansiyellerini niteliksel büyüme için kullanmak istiyoruz. Siyasetimiz özellikle yeni ve yenilikçi şirketlerin risk sermayesine daha rahat ulaşabilmelerini sağlamalıdır.

Finans piyasalarında sırf kısa vadeli rantlar hedeflendiğinde şirketlerin uzun vadeli büyüme stratejileri tehlikeye atılmakta ve dolayısıyla istihdama zarar verilmektedir. Hızlı bir rant yerine uzun vadeli bir angajmanı hedefleyen yatırımcıları, anonim şirket yasası ve vergi yasaları yardımıyla güçlendirmek istiyoruz. Yatırımcıların ve fonların yalnızca ranta yönelip şirketlerin varlıklarının devamını tehlikeye atmalarını engelleyen kurallara gereksinim vardır. Mal ve finans piyasalarının uluslararası çapta giderek bağlantılı hale gelmesi sonucu olarak bu piyasaların uluslararası denetimi önem kazanmaktadır.

Finans piyasalarının verimli olmaları için saydam olmaları gereklidir. İstikrarlı ulusal ve uluslararası finans piyasaları önemli kamusal mallardır. Hukuksal güvenceleri ve güveni artırmak için başka devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla birlikte hareket etmek istiyoruz. İstikrarı tehdit eden risklerle ekonomik açıdan zararlı gelişmeler net kurullarla ve etkin bir denetim ile önlenmelidir. Bu konuda ulusal anonim şirket yasası ve vergi yasaları yoluyla elimizden geldiğince destek vermeye çalışıyoruz.

KOBİ'ler için küçük bankalar ve tasarruf sandıkları özel bir öneme sahip olduğundan dolayı bu finans kuruluşlarının özel konumunu korumak istiyoruz. Şirketlere uzun süreli finansman sağlamaları Almanya'da birçok bankanın, özellikle de tasarruf sandıklarının ve kooperatif bankalarının, belirgin özelliğidir. Tasarruf sandıkları kamu yararını gözeterek önemli toplumsal bir görevi yerine getirdiklerinden dolayı kamusal özerk statüleri korunmalıdır. Rekabet gücümüzün bu önemli desteklerini güçlendirmek istiyoruz.

Üretken güçler olarak bilgiler ve fikirler

Ülkemizin en önemli üretken güçleri, hayal gücü, güzel fikirler ve bundan çıkan buluşlarla yeniliklerdir. Bu yönlerin geliştirilmesi ve nitelikli elemanların yetiştirilmesi bizce şirketlerin, sendikaların ve siyasetin önemli ve ortak bir görevidir.

Ürün ve marka korsanlığı yalnızca ekonomiye ve yenilikler geliştirme potansiyeline zarar vermekle kalmaz, kalitesiz ürünler aynı zamanda tüketiciyi de tehlikeye atmaktadır. Bu yüzden fikri mülkiyeti korumak ve telif hakları güvence altına almak istiyoruz. Kendi fikri mülkiyetini kamunun kullanımına sunma özgürlüğü de buna dahildir.

Yaratıcılık ekonomisi giderek önem kazanmaktadır. Daha çok yeniliğin, yaratıcılığın ve katma değerın sırrı bizce teknolojinin, yeteneğin ve hoşgörünün uygun bir biçimde bir araya getirilmesinde yatmaktadır. Almanya'da yeni fikirlere ve orijinel düşüncelerin etkisine açık bir iklim yaratmalıyız. Yaratıcılığın desteklenmesi bizim için olabildiğince herkesin yeni teknolojilere erişebilmesini sağlamak demektir.

Her buluş ilerlemeye hizmet etmez. Bu yüzden buluşların insanların onuruna, güvenliğine, kendilerini özgürce geliştirebilmelerine ve beraberliklerine yarar sağlayıp sağlamadığına bakıyoruz. Böyle bir değerlendirme, bazı yönleriyle etik açıdan tartışmalı olan biyoteknoloji, gen teknolojisi ve tıbbın yeni olanakları için de gereklidir. Bu alanlarda yapılan araştırmalar ve uygulamalar bu yüzden etik boyutlarıyla irdelenmeli, geniş çapta ve geniş bir katılım ile tartışılmalıdır. Bu konuları bilim dünyasıyla, kiliselerle ve dinsel topluluklarla konuşmayı önemsiyoruz. İnsan hayatının haysiyetine hiç bir evresinde dokunulamaz. İnsanın germ hücrelerinin gelişimine planlı bir biçimde yapılan genetik müdahalelerin yasak olmasını savunmaya devam ediyoruz.

Enerjide dönüm ve doğanın korunması

Hava ve su gibi enerji de uygarlığımızın temel yaşam koşullarından biridir. Enerjinin ve kaynakların şu anda olduğu gibi savurgan bir biçimde harcanmasının geleceği yoktur. Enerji konusunda başlattığımız dönüm süreci bu yüzden 21. yüzyılın kilit görevlerinden biridir. Tükenebilen kaynaklardan tükenmez kaynaklara, emisyonu yüksek kaynaklardan emisyonu olmayan kaynaklara geçiş siyasetimizi bu yüzden tutarlı bir biçimde sürdürüyoruz. Hedefimiz güneş enerjisi çağıdır.

Yer küresinin ısınmasına karşı koyabilmek için sera gazı emisyonları 2050 yılına kadar yarıya indirilmelidir. Sera gazlarının azaltılması için yeni ve daha iddialı anlaşmaların yapılması konusunda ısrarlıyız.

Sürekli enerji sağlayabilen bir kaynak olmasından ötürü pek çok insan nükleer fisyondan umutluydu. Ne var ki nükleer çekirdek bölünmesi bu umutları doğrulamamıştır: Nükleer bir kaza milyonlarca insanı tehlikeye atmaktadır. Nükleer çöp on binlerce yıl boyunca bir tehlike odağı olmaya devam edecektir. Yeni terörist tehditler, nükleer sanayinin bir tehlike kaynağı olduğunu düşündürmektedir. Bu yüzden nükleer enerjiden çıkışı gerçekleştireceğiz.

Yenilenebilir enerjiler, her yerde en büyük yerel enerji potansiyelleri oluşturmakta ve sürekli olarak kullanılabilirlerdir. Yenilenebilen enerjiye geçiş, verimlilik artışları ve kaynak tasarrufu, çeşitli yeni teknolojileri ve depolama üniteleri gerektirmekte, bu ise sanayide, zanaatte, hizmet sektöründe, tarım ve ormancılıkta büyük ölçüde yeni istihdam yaratmaktadır.

İthalata bağımlı olduğumuz petrol ve benzeri tükenebilen enerjilerden uzaklaşmak istiyoruz. Güneş enerjisi çağına geçiş aşamasında verimliliği yüksek birleşik ısı-güç sistemleri ile çalışan çağdaş gaz ve kömür santrallerinin devreye girmesini destekliyoruz.

Sanayide de tükenebilen kaynakların yerine yenilenebilen kaynakların kullanılmasını istiyoruz. Özellikle kimyasal ham maddelerde bu mümkündür. Geri dönüşüm ve yeniden kullanım yöntemleri malzeme tasarrufu sağlamakta, çöpü ve çevrenin zarar görmesini önlemektedir. Böylelikle KOBİ'lere kalıcı yeni iş olanakları sunabilen çağdaş bir geri kazanım ekonomisi oluşabilecektir.

Gerekli olan ve istenilen hareketliliği destekliyoruz. Gereksiz trafiği daha iyi bir lojistik ve daha akıllı yerleşim yapılarıyla önlemek istiyoruz.

Ulaşım alt yapımıza büyük yatırımlar yapılmalıdır. Tercihimiz çevre açısından en uygun olan taşıma yöntemlerinden ve kombine taşımacılığın yanadır. Çağdaş ve verimli raylı ulaşımı destekliyoruz. Avrupa'nın kaynaşması için önemi büyük olan raylı ulaşım, kentlerin ve kırsal yörelerin yaşam kalitesini güvence altına almaktadır.

Toplu taşımacılık bizim için bir kamu görevi olmaya devam ediyor. Otobüs ve tren hatları daha ekonomik hale getirilmelidir.

Bireysel motorlu taşımacılık ile çevre arasındaki çelişkiyi teknik yenilikler azaltıyor. Yeniliklere ivme kazandırarak hidrojen, hibrid (melez) ve yakıt hücreleri teknolojilerinin avantajlarını kararlı bir biçimde uygulamak istiyoruz.

Doğayı zenginliğiyle ve türlerin çeşitliliğiyle korumak, dinlenebilecek mekanları korumak amacıyla alan tüketimini önemli ölçüde azaltmak istiyoruz. Denizlerin ve sahil bölgelerinin etkin bir biçimde korunması gereklidir. Doğa bizim için başlı başına bir değerdir, doğanın güçlerini yine doğadan öğrenerek daha iyi bir yaşam için kullanmak istiyoruz. Ulusal doğa mirasını koruyoruz.

İnsanın doğrudan bir çıkarı olmadığına dahi hayvanların iyi bakılması bizim için ahlaki bir görevdir. Hayvan deneyleri olabildiğince önlenmelidir. Hayvanların türlerine uygun yaşayabilmeleri ve barınmaları sağlanmalıdır. Hayvanlara eziyet çektilmesine karşıyız.

Sürdürülebilir tarım ve kırsal alan

Tarımsal piyasaların küreselleşmesi devam etmektedir. Gelecek için de Almanya'da güçlü bir tarım istiyoruz. Tarım, kültürel peyzajları korumalı, doğal yaşam temellerini güvenceye almalı ve kırsal alanın sürdürülebilir gelişmesine katkıda bulunmalıdır. Artarak gelişen sağlıklı ve nitelikli yiyecek talebini, özellikle de ekolojik üretim yoluyla, karşılayabilen, doğa kaynaklarını dikkatlice kullanan bir tarımı destekliyoruz. Yiyeceklerin gen teknolojisi kullanılmadan üretilmesi çiftçilerin de, tüketicilerin de hakkıdır.

Çevreye ve hayvanlara saygılı tarımsal üretimin uğraşmaya değer olmasını istiyoruz. Çiftçilerin, büyük ölçüde yoğunlaşmış yiyecek perakendeciliğinin karşısında güçlenebilmeleri için klasik çiftçi birliklerinin yanında yeni iş birliği türlerine gereksinim duyulmaktadır.

Kırsal alanların sürdürülebilir tarım ile bağdaştırılabilen kendine mahsus gelişme olanakları vardır. Turizm ve yenilenebilir ham maddeler bunlardan bazılarıdır. Kırsal alanlarda alt yapının değişen demografi tarafından hızlandırılan yapısal değişime uyarlanması gereklidir. Her kırsal bölgenin güçlü özgün yanlarını geliştirmek istiyoruz.

Tüketicilerin sorumluluğu ve gücü

Sorumluluk bilincine sahip tüketiciler, sürdürülebilir ilerlemenin öncüleridir. Her insanın her bir alışverişinin etkisi vardır. Tek bir kişinin etkisi cılız olabilir fakat tüketicilerin gücü artmaktadır: Tüketicilerin örgütlenmiş gücü, ekonomik gelişmeye daha iyi ve sürdürülebilir bir yön vermek için etkin bir araçtır. Kaliteli mal almaya hazır olan bilinçli tüketiciler yenilikçi ürünler için yeni pazarlar yaratmaktadırlar. Bu yüzden, özellikle de küresel piyasalarda, ürünlerin hangi koşullarda üretildiğine ve hizmetlerin hangi şartlarda verildiğine saydamlık getirmek istiyoruz. Genişletilmiş bilgilendirme hakları ve aktif bir tüketici siyaseti, alıcıları niteliksiz mal satan ya da işçi haklarını çiğneyen şirketler karşısında güçlendirmektedir. Giderek büyüyen finans hizmetleri piyasasında daha çok saydamlığa gereksinim vardır. Bağımsız bir tüketici danışmanlığı, güvenilir kalite kriterleri ve kapsamlı bir tüketici eğitimi gereklidir. Kamu sektörü, alım ve yatırım kararlarıyla örnek olmalıdır.

3.6 Herkese iyi bir iş

Her kadın ve her erkek çalışma hakkına sahiptir. Çalışma, toplumsal yaşama katılımın anahtarıdır. Hayatı anlamlandırır, kabul ve saygı görmeyi sağlar. Çalışma, toplumsal dışlanışlığı önler ve insanlara yaşamlarını kendileri belirleme olanağını verir. İnsanların çoğu zaman kendi kusurları olmadan maruz kaldıkları işsizlik ise insan onuruna aykırıdır, insanları dışlar ve hasta edebilir.

İyi yapılmış olan her iş saygı hak eder fakat her iş iyi bir iş değildir. İş, insan onuruna uygun bir yaşamın parçasıdır fakat iş de insan onuruna uygun olmalıdır.

Adil bir ücret kazandıran, sosyal güvenlik sistemlerine eksiksiz katılımı sağlayan, kabul ve saygı gören, çalışanları hasta etmeyen, demokratik katılım sağlayan, çalışanların edindikleri nitelikleri uygulamaya koyabildikleri ve geliştirebildikleri, aile ile meslek hayatlarını bir arada yaşayabildikleri işler istiyoruz.

Bağımsız çalışma biçimleri de iyi işler kapsamına girmektedir. Gelir getiren işlerin ötesinde gönüllü çalışma ve toplumsal yararı olan çalışma da desteklenmelidir.

Herkese iş

Herkesin iyi bir işi olabilmesini istiyoruz. Almanya'da on yıllardır yüksek oranda işsizlik varsa da tam istihdam hedefinden vazgeçmiyoruz. Bu hedefe ulaşmamızın kolay olmayacağını biliyoruz. Küreselleşme, emek piyasasını değiştirmektedir: Bir taraftan yurtlarının sınırlarının ötesinde iş arayanlardan dolayı emek arzı artmaktadır. Diğer taraftan işletme yerleşimleri – ve özellikle de aynı şirkette yer alan işletme yerleşimleri – birbiriyle rekabet eder hale gelmektedir.

Ücretler ve çalışma koşulları üzerindeki baskı artmaktadır. Çoğu zaman kısa vadeli şirket stratejileri baskın gelmektedir. Her zaman işe müsait olma baskısına paralel olarak çalışma koşulları giderek daha güç bir hal almaktadır. Süreli istihdam, taşeronlaştırma, ödünç işçilik ve düşük ücretli işlerin korkunç artışı sonucu olarak emek pek çok insana artık güvenli bir geçim sağlamamaktadır.

Artan ekonomik dinamizm, insanların işlerini, hatta mesleklerini değiştirmelerini, her hâlükârda sürekli öğrenmelerini gerektirmektedir.

Tam istihdam bu yüzden bizim için bugün herkese hayatı boyunca aynı şirkette aynı işte çalışabileceğine dair üstü kapalı bir güvence vermek demek değildir. Tam istihdam bugün bizim için her insanın hep yeniden iyi bir iş olanağına ve bunun için gerekli olan eğitime kavuşabilmesi demektir. Kurslar ve meslek geliştirme eğitimleri, çocuk eğitimi ve aile emeği, gönüllü ve siyasal çalışma gibi gerekli ve istenilen faaliyetler layıkıyla kabul ve destek görmeli, toplumsal dayanışma içerisinde sosyal güvenlik kapsamına alınmalıdır.

Almanya'da iş bitmez. Mevcut ve yeni potansiyeller açılmalıdır.

Sosyal demokrat tam istihdam siyasetinin dört temel dayanağı vardır: Birinci dayanak, istihdam arzını belirgin bir biçimde artıracak olan olabildiğince yüksek, niteliksel bir büyüme, yenilikçi ürünlerde öncülük ve hizmet sektöründe özel bir dinamizmdir. İkinci dayanak, koruyucu sosyal devletin insanlara çalışma biyografilerindeki geçişlerle ve aralıklarla baş edebilmelerine ve yeniden istihdam edilebilme potansiyellerini korumalarına eş güdümlü eğitim, cinsiyet, aile ve çalışma piyasası siyasetleriyle yardımcı olmasıdır. Üçüncü dayanak, birinci çalışma piyasasında perspektifi olmayan insanlara kamu yararına yönelik ve kamu destekli özel çalışma olanaklarıdır. Dördüncü dayanak ise insanların kendi kararlarını verebilmelerini ve esnekliği destekleyen, iş saatleri kısaltarak daha çok insana istihdam sağlayan çağdaş bir iş süreleri siyasetidir.

Mal varlığına ve söz sahipliğine katılım

Sendikalarla birlikte işçilerin, toplumsal emeğin getirisinden adil bir pay almalarını ve ekonomik ve sosyal hayatta katılım hakkına sahip olmalarını savunuyoruz. Toplu görüşme ve sözleşme hakları çok değerlidir. Almanya'da işçilerle işverenler ücretleri ve çalışma koşulları kendileri kararlaştırmaktadır. Bu yetkilerine dokunulmamalıdır. Personelin büyük bir kısmını temsil eden ve grev yapma olanaklarına sahip güçlü ve etkili sendikalar istiyoruz. Finans piyasalarının giderek artan nüfuzu karşısında işçilerin şirket kararlarına demokratik bir biçimde katılabilme hakları güçlendirilmelidir. Çalışma dünyasının geçirdiği değişim karşısında işçilerin işletme kararlarına katılma hakları da geliştirilmelidir.

Katılım hakları Avrupa düzeyinde temellendirilmelidir.

Elde edilen gelirden adil bir pay almak sosyal adaletin ve ekonomik mantığın gereğidir. Üretkenliği ve enflasyonu dikkate alan ücret artışları istiyoruz. Çalışarak elde edilen gelir ile sermaye rantları arasındaki makas açıldığından dolayı işçilerin mal varlığı edinebilmelerine de daha büyük bir ağırlık vereceğiz.

Tam zamanlı çalışmanın getirdiği ücret, geçimin sağlanması için yeterli olmalıdır. Toplu görüşmeler ve yasama yoluyla geçimi güvence altına alan asgari ücretlerin belirlenmesi için Almanya'da ve Avrupa'da mücadele edeceğiz.

Hedefimiz kadınlar için de, erkekler için de eşit işe eşit ücret olmaya devam etmektedir.

Değişimde güvenlik

Ancak hayatında güvenebildiği bir perspektifi olan insan, yeteneklerini ve becerilerini tam olarak geliştirebilir, tam performans gösterebilir. İyi bir iş, esneklikle güvenliği birbirleriyle bağdaştırır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmenin hızı, çalışma hayatının giderek hızlanan değişimi ve artan rekabet daha çok esneklik gerektirir. Esneklik aynı zamanda yaşamın bireysel bir biçimde düzenlenmesi için bir fırsattır. Hep yeni bir şeyler öğrenmek kârdır. Meslek hayatında yeni deneyimler edinmek insanı zenginleştirir. İnsanlar yeteneklerini geliştirmek isterler.

Kendi zamanları üzerindeki egemenliği genişletmek çoğu insanın istediği bir hedeftir. Özgürce geçirebileceği boş zaman insanların hakkıdır. Esneklikle güvenliği birbirine bağlamak ve değişimde güvenliği sağlamak için çağdaş bir çalışma süreleri siyaseti geliştirmek ve işsizlik sigortasını bir emek sigortası haline getirmek istiyoruz.

Çağdaş bir çalışma süreleri siyasetinin başvurabileceği çeşitli yollar vardır, örneğin fazla mesainin izne dönüştürülmesi, çalışma sürelerinin güvenceli bir biçimde biriktirilmesi, iş saatlerinin esnek bir biçimde kısaltılması gibi. Buna ek olarak insanların çocuk büyüttükleri, eğitim gördükleri, yakınlarını baktıkları ya da mola verdikleri, başka bir deyişle bireyin seçtiği ve toplumsal açıdan istenilen süreler vardır.

Toplumsal açıdan gerekli olan, dayanışma içerisinde desteklenmelidir. Sosyal sistemlerimiz bu yüzden değişen çalışma biyografilerine daha iyi uyulanmalıdır. Emek sigortası, meslek hayatındaki geçişleri ve gelir getiren işlere ara verilen süreleri güvenceye almalı, hayatın her evresinde meslek geliştirme eğitimi görülebilmesini sağlamalıdır. Bu amaçla seçme olanaklarının artırılması ve istihdam potansiyelinin korunması gibi işlevleri olan meslek geliştirme eğitimini bir hak haline getireceğiz.

Çalışma hayatının daha insancıl bir hale getirilmesi sürekli bir görevdir. Kötü çalışma koşulları ve aşırı başarı baskısı işin niteliğini de, işçinin sağlığını da tehlikeye atmaktadır.

İş güvenliği ve sağlığı geliştirilmelidir. Çalışma koşulları yaşanan personelin gereksinimlerine uyulanmalıdır.

İşçilerin artan hareket serbestisi ve gerekli olan göç, sosyal haklarda ve ücretlerde dampinge yol açmamalıdır. Çalışma piyasasına çekidüzen verilmesi ve hukukun korunması iyi bir işin güvencesidir. Yasa dışı istihdam ile mücadele etmekteyiz. Esneklik her ne kadar gerekli ve istenir ise de kötüye kullanılmamalıdır. Sosyal güvencesi olan süresiz çalışma ilişkilerini güçlendirmek istiyoruz. İşçilerin korumasız kalmamaları için çalışma koşulları güç olan işlerin üstesinden gelmek istiyoruz.

İyi bir iş kavramı, işçi haklarının güvenceye alınmasını da kapsar: İşçilerin katılım hakları, işçi temsilcilikleri ve İşletme Esas Teşkilatı Yasası, toplu görüşme ve sözleşme hakkı, branş bölgeleri esasına dayanan toplu sözleşmeler, iş güvenliği ve güvencesi vazgeçilmez öğelerdir.

3.7 Koruyucu sosyal devlet

Sosyal devlet 20. yüzyılda uygarlığa yapılan büyük bir katkıdır. Kişisel özgürlük haklarını sosyal yurttaşlık haklarıyla tamamlamaktadır. Sosyal devlet, milyonlarca insanı kökenlerinden kaynaklanan zorluklardan kurtarmış, piyasanın yarattığı sıkıntılardan korumuş ve kendi istedikleri gibi bir hayatı yaşamalarını mümkün kılmıştır. Sosyal devlet, refahımızı yaratan ekonomik dinamizmin önemli bir temelidir.

Sosyal devlet, güçlülerle zayıflar, gençlerle yaşlılar, sağlıklı olanlarla hastalar, çalışanlarla işsizler, engelli olmayanlarla olanlar arasında örgütlü bir dayanışma bağıdır. Sosyal devletin temelini gelecekte de devlet güvencesinde bulunan sosyal güvenlik ve katılım, sosyal hizmetlerin dava edilebilecek haklar olması ve işçi hakları oluşturacaktır.

Küresel kapitalizm zengin ile yoksul arasındaki uçurumu derinleştirmektedir. Toplumumuzda da sosyal çelişkiler artmaktadır. Bazı ülkeler bu gelişmeyi kader olarak kabul etmektedir. Başarılı sosyal devletler ise insanları yoksulluktan korumakta, toplumsal yükselmeyi olanaklı kılmaktadır.

Çalışma biçimleri esnek ve pek çok durumda güç bir hal aldığında sosyal devletin esas işlevi, değişimde güvenliği sağlaması, daha da büyük bir önem kazanmaktadır. Uçuruma yuvarlanma korkusu felç eder. Yalnızca güvende olduğunu bilen insanlar risklere girecektir. Yalnızca fırsatları olan insanlar çaba gösterecektir.

Sosyal devlette ifadesini bulan güvenlik ve yükselme sözünün günümüzde yenilenmesi için sosyal devleti geliştirip koruyucu sosyal devlete dönüştüreceğiz. Koruyucu sosyal devlet yoksullukla mücadele eder, insanlara hayatlarında kendi istedikleri doğrultusunda başarılı olma olanağını sağlar. Koruyucu sosyal siyaset, gelir getiren ve geçimi sağlayan çalışmayı teşvik eder, sağlıkta koruyucu önlemlere güvenir, eğitime destek olur. Demografik değişim ile ilgili düzenlemelerde bulunur ve kadınlarla yaşlıların istihdam oranının artmasını sağlar. Dışlanmayı engeller ve meslekte entegrasyonu kolaylaştırır. Hiç kimsenin kendi hayatından olan sorumluluğunu üstünden almaz. Koruyucu sosyal devlet, eğitimi sosyal siyasetin odak noktasına yerleştirir.

Tüm insanların topluma entegrasyonu, koruyucu sosyal devletin ana görevidir. Koruyucu sosyal siyaset bu yüzden ekonomi, maliye ve iş piyasası siyasetleri, eğitim ve sağlık siyasetleri, aile ve cinsiyet siyasetleri ile göçmenlerin entegrasyonu gibi farklı görevleri iç içe geçmiş olarak algılamaktadır.

Koruyucu sosyal devletin ana hedefleri güvenlik, katılım ve insanların kendilerini geliştirebilmeleridir.

Güvenlik insanların yoksulluğa, sömürüye, ayrımcılığa ve işsizlik, hastalık ve kötürümlük gibi temel yaşam risklerine karşı korunması demektir. Güvenlik aynı zamanda insanların hayatlarını istedikleri gibi yaşayabilmelerinin ön koşuludur.

Sosyal demokrat siyasetin hedefi, tüm insanların ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasal gelişime katılabilmeleridir. Bunun için iyi bir eğitim, geçimi sağlayan bir iş, sağlık, ayrıca refahın adil bir biçimde dağıtılması esaslı bir öneme sahiptir. Sosyal devletin kalitesinin ölçütü yalnızca transfer ödemelerinin tutarı değildir, herkesin baştan beri ve her durumda yeniden faydalanabilmesi gereken gerçek yaşam olanaklarıdır.

İnsanların kendilerini geliştirebilmelerinin ön koşulu güvenlik ve katılımıdır. İnsanlar kendi hayatlarını özgürce ve kendi istedikleri doğrultusunda düzenlemek isterler. Hiç kimse kökeninden ötürü mağdur duruma düşmemelidir.

Koruyucu sosyal siyaset toplumsal kökenden, cinsiyetten, yaştan ya da bir engelden bağımsız olarak herkese güvenlik, katılım ve kendini geliştirme olanağını sağlamak istiyor.

Önleme ilkesi ne kadar erkenden, ne kadar bireysel bir düzeyde ve ne kadar etkin bir biçimde uygulanırsa sosyal devlet büyük yaşam riskleri dayanışmacı bir biçimde güvence altına almayı da bir o kadar iyi başarır. Daha önce SPD'nin Berlin Programında belirtildiği gibi „sosyal siyasetin amacı yalnızca tamir etmek ve imdada yetişmek değil, öngörüyle önlem almaktır.“

Çocuklara, gençlere, ailelere, yaşlılara ve engellilere verilen daha çok ve daha iyi sosyal hizmetler hiç kimseyi dışlamayan toplumun anahtarlarıdır. Anaokullarımızda, okullarımızda ve üniversitelerimizde, hastanelerimizde ve bakım merkezlerimizde bunun için gerekli hazırlıkları yapmak istiyoruz. Sosyal kuruluşlarda çalışanların mükemmel bir eğitim ve destek beklemeleri haklarıdır. Sosyal mesleklerde başka insanlara hizmet verenler kabul, saygı ve adil bir ücret hak etmektedirler.

Sosyal hizmetlerin devlet tarafından sunulması şart değildir. Bağımsız sosyal yardım kuruluşları bizim için önemli ortaklardır. Kendimizi özellikle İşçi Sosyal Yardım Dernekleri Federasyonuna (AWO'ya) ve İşçi Gönüllüleri Birliğine (Arbeiter Samariter Bund'a) yakın hissediyoruz.

Bununla beraber devlet nitelikli hizmetlerin verilmesinden ve herkesin bu hizmetlere eşit bir biçimde erişebilmesinden sorumludur.

Adalet ve dayanışma ilkeleri sosyal devletimizin finansmanı için de geçerli olmalıdır. Eşit bir biçimde işçilerle işverenler tarafından üstlenen primler gelecekte de güvenlik sistemimizin temelini oluşturacaktır.

Primlere ek olarak, herkesin ekonomik gücüne göre katkı sağlaması için vergilerden kaynaklanan payı artırmak ve sağlamlaştırmak istiyoruz. Ekonomik nedenlerle de, gelir getiren işin üstüne binen yükü azaltmak için, sosyal devletin finansmanı daha geniş bir temele oturtulmalıdır.

Koruyucu sosyal devlet bu yüzden çalışma statüsü üzerinden tanımlanmaktan çok yurttaş statüsü üzerinden tanımlanmalıdır.

Sağlık

Koruyucu sosyal demokrat sağlık siyaseti, hastalıkları önlemek, sağlığı korumak ve sağlık olanaklarındaki farklılıkları ortadan kaldırmak istiyor. Tüm insanlar için sağlıklı yaşam koşulları hedefliyoruz. Sağlık bilinci gösteren tutumları teşvik ediyoruz. Baştan beri sağlık eğitimi verilmesini ve yuvalarla okullarda da mecburi sağlık taramaları yapılmasını destekliyoruz. Her çocuk sağlıklı bir biçimde yetişme hakkına sahiptir.

Buna paralel olarak tıbbi ilerlemenin olanakları, hastalıkların tedavisi için ve tedavisi mümkün olmayan hastaların insanca bakılması için kullanılmalıdır. Hastalar kökenleri, yaşları ya da cinsiyetleri ne olursa olsun aynı hizmetleri görme ve tıbbi ilerlemeden aynı derecede faydalanma haklarına sahiptir. Sağlık hizmetlerinin birinci ve ikinci sınıf olarak ikiye ayrılmasını istemiyoruz. Bu yüzden tüm insanları kapsamına alan dayanışmacı bir yurttaş sigortasını istiyoruz.

Dayanışmacı yurttaşlar sigortasının ilkelerini bakım sigortasına da uygulamak istiyoruz. İnsan onuruna uygun bir bakım için ailenin, özel çevrenin, ayakta ve yatarak tedavi sağlayan kuruluşların birbirini etkin bir biçimde tamamlamaları önemlidir. İnsanlar yaşamlarının sonunda özel bir dayanışmaya muhtaçtır. Onurlu bir ölüm her insanın hakkıdır.

Güven içinde aktif bir yaşlılık

Geleceğin toplumu uzun ömürlü insanların toplumu olacaktır. İnsanlar daha uzun süre sağlıklı kaldıkları için çalışma hayatlarından sonra başlayan üçüncü uzunca bir evre oluşmaktadır. Emekliliğe geçişi daha esnek bir hale getirmek istiyoruz. Her insan yaşlılıkta aktif ve yaratıcı bir biçimde toplumsal yaşama ve çalışma dünyasına katılabilir. Yaşlıların angajmanı ve tecrübesi ülkemizi ekonomik, siyasal ve kültürel açıdan zenginleştirmektedir.

Yasal emeklilik sigortası, yaşlılıkta yoksulluktan korunmanın temel direği olmaya devam edecektir. Ne var ki yaşlılıkta yaşam standardının korunması için yasal sigorta emekliliğinin işletme emekliliği ile ya da kamu destekli bireysel emeklilik ile takviye edilmesi gereklidir.

Yasal emeklilik sigortasını uzun vadede tüm çalışanları kapsayacak biçimde yaygınlaştırmak istiyoruz. Emekli aylığının çalışma gelirine ve çalışma süresine göre belirlenmesinin devam etmesini istiyoruz.

Emeklilik aylığı primlere göre belirlenmelidir. Tek tip emekli aylığına karşıyız. Yaşlılıkta yoksulluğu önlemek istiyoruz. Yaşlılıkta asgari geçim güvencesinin getirilmesi önemli bir adım olmuştur. Buna ek olarak kadınlara kendilerine ait bir yaşlılık güvencesi verilmelidir.

Yerel yönetimlerde koruyucu sosyal siyaset

Koruyucu sosyal siyasetin yaşama geçirilmesi yerel yönetimlerde, yaşamaya değer konut ortamlarında nitelikli anaokullarında ve okullarda, yeni gelenlerin entegrasyonuna, istihdama ve meslek geliştirmeye, spora, dinlenmeye ve sağlığa yönelik çeşitli faaliyetlerle gerçekleşmektedir. Mahallelerde ve köylerde bu yönde gelişmeler sağlayan yerel sosyal siyasetleri destekliyoruz.

Bu uygulamalarda yurttaşları birlikte çalışmaya, ortak sorunlarına birlikte çareler aramaya ve sorumluluk üstlenmeye cesaretlendirmek önemlidir.

Yerel yönetimler belirli nedenlerle yoksul kalmış olan insanlara yardım etmekle görevlidir.

Yerel yönetimlerin bütçeye uygun konutlar temin etmeye çalışmasını destekliyoruz. Kiracıların haklarını savunuyoruz.

3.8 Daha iyi bir eğitim, çocuk dostu bir toplum, güçlü aileler

Sosyal demokrasinin kökenindeki İşçi Hareketi'nin ilk hedefleri 19. yüzyılda toplumsal katılım ve eğitim olmuştur. „Çocuklarımız daha iyi günler görsünler“ dileği daha iyi bir gelecek için mücadele eden pek çok insan için önemli bir güdüydü. Bu hedefler bugünün değişik koşullarında yeniden siyasal pratiğin merkezine oturtulmalıdır.

Herkes için eşit yaşam olanakları istiyoruz. Yaşam olanaklarının eşit olup olmayacağı her şeyden önce eğitime ve aileye bağlıdır. Bu yüzden herkes için daha iyi bir eğitim ve ailelere destek istiyoruz. Hedefimiz çocuk dostu bir toplumdur.

Eğitim geleceğimizi tayin eder, zamanımızın büyük sosyal sorunudur. Yalnızca eğitim insana kendi kendine hedefler koyabilmesini ve hayallerini gerçekleştirebilmesini sağlamaktadır. Eğitim değişen bir dünyayı anlamının anahtarıdır. Eğitim, demokrasiye ve sosyal sorumluluğa hazırlamaktadır.

Eğitim, iş olanakları sağlamakta, hep yeniden katılım ve toplumsal yükselme perspektifleri açmaktadır. Önemi hızla artan bir üretken güçtür. Yüksek nitelikli çalışanların oranını önemli ölçüde artırmak istiyoruz. Küresel bilgi toplumunda yalnızca sosyal geçişgenliği olan açık ve gelişmiş eğitim sistemlerine sahip olan toplumlar ilerleyebilmektedir. Eğitim meslekte kullanılabilen bilgilerin aktarılmasından daha fazlasıdır. Bilginin ve anlamının da, sosyal becerilerin, yaratıcılığın, estetik tecrübelerin, değerlere duyarlılığın ve etik boyutun irdelenmesinin de yer aldığı bütünsel bir eğitim istiyoruz. Bilgi tek başına insanların hayatına yön veremez, bu yüzden siyasal eğitime ve demokrasi eğitimine daha çok önem verilmelidir. Eğitim kişiliği güçlendirir ve hoşgörülü olmayı öğretir.

Bilgi nefes kesen bir hızla çoğalıyor, edinilen bilgiler çabucak eskiyor. İnsanlar her zaman hayat için öğrenmiştir, bugün ayrıca bir hayat boyunca öğreniyorlar. Öğrenmekten keyif almanın ve araştırma sonuçlarına açık olmanın tutum haline getirilmesini istiyoruz.

Herkes'e eğitim

Devlet, ayrımsız olarak herkesin eğitime eşit bir biçimde erişebilmesini sağlamalıdır. Kreşten, anaokulundan üniversiteye kadar ücretsiz olarak okuyabilmek herkesin hakkıdır. Biz bu hakkı uygulamaya koymak istiyoruz. İnsanları eğitim olanaklarından mahrum bırakarak dışlamak haksızlıktır.

Daha iyi bir eğitim daha büyük harcamalar gerektirir. İnsanlara yapılan yatırımları oluşturan bu harcamalar öncelikli olarak yapılmalıdır.

İkinci ve üçüncü bir şans tanımayı destekleyen bir kültür yaratmamız gerekmektedir. Hayatlarının bir evresinde çıkmaz sokağa girmiş olanlar, ücretsiz olarak okul eğitimlerini tamamlama ve meslek edinme olanaklarına kavuşmalıdırlar.

Eğitim sistemimizde baştan beri kızlarla erkek çocukların toplumsal eşitliğine ve sınırlayıcı rol modellerinin aşılmasına dikkat edilmelidir. Göçmenlerin entegrasyonunda da eğitim kilit rolü oynamaktadır. Birlikte öğrenmek sosyal entegrasyonu destekler. Bu, engelli insanlar için de geçerlidir.

Eğitimin herkese ulaşabilmesi için analfabetizm ile mücadele ediyoruz. Bilgisayarın, internetin ve diğer iletişim araçlarının yetkin, bilinçli ve eleştirel bir biçimde kullanılmasını destekliyoruz.

Eğitim her zaman onu veren insanlara muhtaç olacak. Çocuk yuvasında olsun, okulda, üniversitede olsun, öğretmenlerin başarılı olmaları toplumda anlayış, kabul, saygı ve destek görmelerine bağlıdır. Öğretmenlerin eğitimlerini iyileştirmek ve meslekte gelişmelerini desteklemek istiyoruz. Çocuk yuvasından üniversiteye kadar öğreticiler arasında kadınlarla erkeklerin oranının daha dengeli olmasına dikkat etmeliyiz. Kızlarla erkek çocukların kendilerine rol modelleri bulmaları ancak bu biçimde mümkündür.

Çocukların sorumluluğunu kimse anne babanın üstünden alamaz. Anne babalara eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlayarak sorumluluklarını üstlenmelerine yardımcı olmak istiyoruz.

Doğuştan itibaren eğitim

İlk haftalar, aylar ve yıllar hayatı kalıcı bir biçimde etkilediğinden dolayı anne babalar, ebeler, doktorlar, hemşireler ve hasta bakıcılar görevlerine iyi hazırlanmalıdırlar. Yuvalar çocukların yalnızca bakıldıkları yerler değil, eğitildikleri yerlerdir aynı zamanda. Yuvaları, ailelerin günlük yaşamda güvenilir yardımlar alabilecekleri, danışabilecekleri ve eğitim görebilecekleri çocuk ve aile merkezleri olacak biçimde genişletmek istiyoruz. Kökenle ilgili dezavantajlar da orada, özellikle konuşma destek eğitimi ile, dengelenebilir.

Okul parası sosyal demokratların mücadelesi sonucu olarak kaldırılmıştı. Bugün ise tüm çocukların baştan beri ücretsiz olarak tam gün bakılmasını talep ediyoruz. Çocuğun iyi bakılma hakkının kullanılmasını, ikinci yaştan itibaren gerçekleştiriyoruz.

Birlikte öğrenmek

Eğitim sistemimizde eğitim yolları ve olanakları hakkında fazla erken karar verilmektedir. Bu yüzden çocukların olabildiğince uzun bir zaman için birlikte ve birbirinden öğrenecekleri bir okul sistemi için uğraşyoruz. Bu hedefe ulaşmanın en iyi yolu eğitimin 10. sınıfa kadar kesintisiz olmasıdır.

Daha uzun bir süre için birlikte öğrenmeyi daha iyi bireysel teşviklerle bağdaştırmak istiyoruz. Başka ülkelerde edinilen tecrübeler bunun yalnızca öğrenmekte zorluk çekenler için değil, kolay öğrenenler için de faydalı olduğunu göstermiştir. Eğitim olanaklarının toplumsal kökene bağımlı olmasının üstesinden ancak bu biçimde gelinebilir. Almanya'da eğitim alanında sosyal geçişkenlik artırılmalıdır.

Tam gün eğitim yapan okulu, öğrenmenin ve sosyal birlikteliğin yeri olarak yaygınlaştırmak istiyoruz. Bu okullar ailenin yanında çocukların ve gençlerin yaşamlarının merkezleri olacaktır. Ailelerin üstündeki yük hafifleyecek, çocuklar güçlü yönlerini keşfedebilecek ve geliştirebileceklerdir. Tam gün eğitim yapan okul, örneğin işletmeleri, spor dernekleri, müzik okulları, halk eğitim merkezleri, bağımsız gençlik hizmetleri kuruluşlarını ve kiliseleri kapsayan sosyal bir ortamda yer alacaktır.

Okulların daha bağımsız bir biçimde çalışabilmesini istiyoruz. Okullar için bağlayıcı standartlar belirlenecek ve başarı durumları düzenli olarak denetlenecek. Bununla birlikte çok daha fazla yaratıcılık ve yetkinlik geliştirebilmeleri gerekecektir. Hedefimiz öğreticilerin de, öğrencilerin de anne babalarının da kararlara katıldıkları demokratik okuldur.

Çağdaş meslek eğitimi

İlk meslek eğitimi, meslek hayatı için önemli bir temel oluşturmaktadır. Geniş bir temel eğitim, meslekte yaşam boyunca öğrenmenin ön koşuludur. Bu doğrultuda meslek üstü beceriler kazandırılmalıdır. Meslek eğitimi her gencin hakkıdır.

Teorik eğitimin okulda, pratik eğitimin işletmelerde verildiği ikili sistemi geliştirmek istiyoruz. İkili sistem, çalışma dünyasındaki hızlı gelişmelere ayak uyduracak biçimde modernleştirilmelidir. Bu süreci dayanışmacı finansman modelleri

desteklemelidir, örneğin meslek eğitimi veren işletmelerin lehine işleyen bir vergileme. Tüm genç insanların ilk meslek eğitiminden faydalanabilmelerini güvence altına almak için ikili sistem çerçevesinde artık yeterli sayıda çırağın istihdam edilmediği alanlarda kamu sorumluluğunda niteliği yüksek bir meslek eğitimine gereksinimimiz vardır. Gençlerin meslek seçimine ve meslek hayatının gereklerine hazırlanabilmesi için genel eğitim, meslek eğitimi ile daha yakından bağlantılandırılmalıdır.

İkili sistemde şirketler yeni yetiştirilecek nitelikli elemanların eğitiminden sorumludur. Dayanımcı bir biçimde eğitimin masraflarına katılmalıdırlar. Daha fazla çırığa eğitim olanağı sunan ve kendi gereksinimlerinden fazla çırak yetiştiren işletmeleri teşvik eden finansman modelleri destekliyoruz.

Üniversite eğitime ve araştırmaya destek

Üniversitemizde öğretimin ve araştırmanın kalitesini ve öğrenci kontenjanlarını artırmak istiyoruz. Üniversitelerden devlet sorumludur, sorumlu kalacaktır. Devlet üniversitelerin finansmanını sağlamak durumundadır. Bu kapsamda eyaletler arasında mali dengeleme de sağlanmalıdır. Bununla birlikte üniversiteler olabildiğince özerk olmalıdır.

Üniversite yaşamına katılan herkes üniversitede verilen kararlara katılabilmelidir.

Araştırma ve öğretim bir arada yürütülmelidir. Araştırmanın ve öğretimin birliği ve özgürlüğü üniversitenin kalbi olmaya devam etmelidir. Üniversiteler bir bütün olarak geniş bir yelpazede eğitim vermeli ve araştırma yapmalıdır. Toplum ve insan bilimleri, fen bilimleri ve mühendislik kadar teşvik edilmelidir.

Üniversiteler dışındaki araştırma kurumları son on yıllarda bilim hayatımızın güçlü bir desteği haline gelmiştir.

Bu kurumlarla üniversitelerin daha yakın bir iş birliğine gitmelerini destekliyoruz.

Üniversitenin okumak isteyenlere açık olmasını ve eğitim geleneği olmayan ailelerden gelen öğrencilerin oranının artırılmasını istiyoruz. Üniversitede okumak daha önce meslek eğitimi görmüş olan insanlar için de maddi açıdan mümkün olmalıdır. İlk kez üniversitede okuyanlardan öğrenim ücreti alınmasına karşıyız. Devlet bursları gereksinimlere uygun bir biçimde geliştirilmelidir.

Burs veren kuruluşlar, daha çok üniversite öğrencimizin yurt dışında tecrübe kazanabilmesini sağlamalıdır. Ülkemiz aynı zamanda başka ülkelerden gelen öğrencilere açık olmalıdır.

Öğrenen toplumda meslek geliştirme eğitimi

Öğrenen toplum hedefi doğrultusunda meslek geliştirme eğitimi eğitim sistemimizin dördüncü direği haline getirmek istiyoruz. Meslek geliştirme eğitimi de kamusal sorumluluğa girmektedir. Geliştirme eğitimi maddi açıdan ve izin hakları belirleyerek güvence altına almak istiyoruz. Bu konuda toplu sözleşme taraflarının ve işletmelerin katılımını sağlamak istiyoruz. İşsizlik sigortasının emek sigortası olacak biçimde geliştirilmesi meslek geliştirme eğitiminin finansmanını destekleyecektir.

Genel, kültürel ve siyasal geliştirme eğitimi de destekleyeceğiz. Yaşlılar da bu olanaklardan faydalanabilmelidir. Yaşlılar geliştirme eğitimi yoluyla meslekte ve toplumda faal olmaya devam edebilirler. Eğitim yaşlı insanların günün gelişmelerinden haberdar olmalarını sağlamaktadır.

Çocukların ve ailelerin güçlendirilmesi

Çocuklar bize geleceğin heyecanını veriyorlar. Her toplumun temelidirler. Çocuklu ailelere en avantajlı koşulları sağlayan ve çocukların gereksinimlerine açık olan bir toplum istiyoruz. Başarılı bir çocuk ve aile siyaseti ülkemizin geleceği için esaslı bir öneme sahiptir.

Hedefimiz babanın da, annenin de hem geçimden hem de bakımdan sorumlu olduğu ailedir. Gençlerin büyük çoğunluğu bunu istiyor. Bu hedef, çocukların anneye ve babaya duydukları gereksinime de uygundur ve ailenin ekonomik bağımsızlığını güvenceye alır.

Ailede insanlar sevgi, şefkat, dayanım, yön ve karşılıklı destek bulabilmekte, güvende hissedebilmekte ve birbirinin sorumluluğunu üstlenmeyi öğrenebilmektedirler. Aile anlayışımız toplumsal gerçekliği temel almaktadır. İnsanlara bir yaşam modeli empoze etmek istemiyoruz. Çoğu insan evliliği istiyor, biz de onu koruyoruz. Aynı zamanda birlikte yaşamın diğer yollarını, eşlerin evlenmeden birlikte yaşamalarını, eş cinsellerin birlikte yaşamalarını, tek başına çocuk büyütenleri de destekliyoruz. Tek başına çocuk büyüten anneler ve babalar özel desteğimize muhtaçtırlar. Çocukların yaşadığı, eşlerin ya da kuşakların birbirinin sorumluluğunu üstlendiği her ilişki ailedir. Çocuklu ailelerin yaşam koşullarını iyileştirmek, çocuklara karşı açık ve anlayışlı bir tutumu yaygınlaştırmak, çocukların yalnızca kendi aileleri tarafından değil, herkes tarafından sevinç ve yürekleme kaynağı olarak algılandıkları, yük olarak görülmedikleri bir ortam yaratmak istiyoruz.

Genç çiftlerin çocuk isteğini meslek hayatında dezavantajlı duruma düşmeden gerçekleştirebilmelerini kolaylaştırmamız gerekir. Bu özellikle birden çok çocuk isteyen aileler için geçerlidir. Üç ya da daha fazla çocuk isteyen çiftler bundan maddi nedenlerle vazgeçmek zorunda olmamalıdırlar. Genç ailelerin daha yuva kurarken ve sonra yaşamın her evresinde desteğe gereksinimleri vardır. İyi ve güvenli çocuk bakımı olanakları, aileye uygun çalışma saatleri ve maddi yardımlar ile onlara destek olmak istiyoruz.

Ekonomi de aileden sorumludur. Güç çalışma koşulları çocuk istemeyi de zorlaştırır. Aranana, her zaman müsait olan elemansa o zaman aile zarar görür.

Ebeveynin gereksinimlerini temel alan çalışma saatleri şirketlere de fayda sağlar. Anne babaların aileyi ve mesleği bir arada yürütebilecekleri ve çocuklarına daha fazla zaman ayırabilecekleri aile dostu bir çalışma dünyası istiyoruz. Bu şirketlerin de yararınadır.

Anne babanın ayrılması beraberinde çocuklar için yoksulluk riskini getirmemelidir. Tek başına çocuk büyütenler, genellikle anneler, çocuk bakımı olanakları olmadan mesleklerini icra edemiyorlar. Bakım olanaklarının bu yüzden özel bir ivediliği vardır.

Ebeveyn hakkı, çocuk hakkının ihlal edildiği yerde biter. Çocukların kendi hakları var, özellikle de şiddete başvurulmadan eğitilmeleri haklarıdır.

Bu hakları Anayasada temellendirmek istiyoruz. İhlal edildiklerinde devlet ve toplum müdahale etmelidir.

4. Yolumuz

Geleceğimiz açıktır. Çatışmalarla, çelişkilerle dolu bir dünyayı yeryüzü cennetine dönüştürebileceğimizi vaat etmiyoruz. Gerçekleri tanıyoruz fakat koşulları olduğu gibi kabul etmiyoruz. Yaşamaya değer bir geleceğin yoluna çıktık. Ülkemizi geleceğe hazırlamak istiyoruz.

Barişçi ve adil bir dünya istiyoruz.

Sosyal ve demokratik bir Avrupa istiyoruz.

Dayanışmacı bir yurttaşlar toplumu, saygı ve kabule dayanan bir kültür ve etkin demokratik bir devlet istiyoruz.

Erkeklerle kadınların toplumsal eşitliğini sağlamak istiyoruz.

Niteliksel büyüme ile herkese refah ve kaliteli bir yaşam sağlamak ve yaşamımızın doğal temellerini korumak istiyoruz.

Herkes için iyi bir iş ve adil bir ücret istiyoruz.

Güvenliği, katılımı ve eşit yaşam olanaklarını güvenceye alan koruyucu sosyal devlet istiyoruz.

Çocuk ve aile dostu bir toplumda herkes için daha iyi bir eğitim istiyoruz.

Tarih bize koşulların değişmesinin sistemlere değil, insanlara bağlı olduğunu göstermiştir. Daha iyi bir gelecek kendiliğinden ortaya çıkmaz, insanlar tarafından tasarlanmalı ve mücadeleleriyle elde edilmelidir. Bir parti ancak değerlerini paylaşan ve hedeflerini destekleyen insanlar kadar güçlü olabilir. (*)

Çok sayıda insan sendikalarda, derneklerde, sosyal kuruluşlarda, kiliselerde, sosyal hareketlerde ve ağlarda sorumluluk almaktadır. Çok sayıda insan daha iyi ve daha adil bir toplum istemektedir. Çoğunluk dayanışmacı bir Almanya istiyor.

Bu dayanışmacı çoğunluğu siyasetimiz için kazanmak istiyoruz, desteğe davet ediyoruz ve birlikte çalışmaya yönlendiriyoruz.

SPD 21. yüzyılda sürdürülebilir gelişme ve sosyal adalet için mücadele edecektir.

(*) Network